
PLIGT TIL UDDANNELSE?

– EN ANALYSE AF UNGE KONTANTHJÆLPS-
MODTAGERES UDDANNELSESMØNSTRE

Redaktion:

Seniorkonsulent Maria Lindorf, DEA

Konsulent Magnus Balslev Jensen, DEA

Konsulent Karina Fredenslund Ramsløv, DEA

Udarbejdelse:

Udarbejdet af DAMVAD A/S for DEA

Udgiver: DEA

Dato for udgivelse: April 2014

Design: Morten Arleth Skov, DEA

Indledning.....	3
Analysens formål	4
Analysens grundlag	5
Rapportens dele	7
1. Karakteristik af de unge kontanthjælpsmodtagere	9
Om karakteristikken	9
Køn, alder og etnicitet.....	10
Inden kontanthjælp	11
Tid på kontanthjælp	14
Tidligere afbrudte uddannelser	16
Forældrenes uddannelse	17
2. Når beskæftigelsespolitik møder uddannelsespolitik	19
Flere end fire ud af ti falder for adgangskravet	19
De unge, der opfylder karakterkravet, er før faldet fra en erhvervsuddannelse	20
3. De unges bevægelse mellem offentlig forsørgelse, selvforsørgelse og uddannelse	21
De unge bevæger sig især mellem offentlig forsørgelse og selvforsørgelse.....	22
Forskelle på tværs af målgrupperne, men samme mønstre i deres bevægelser	24
Otte pct. startede en ordinær uddannelse i 2010	25
4. Hvor mange kontanthjælpsmodtagere gennemfører en uddannelse?	28
Bilag	30

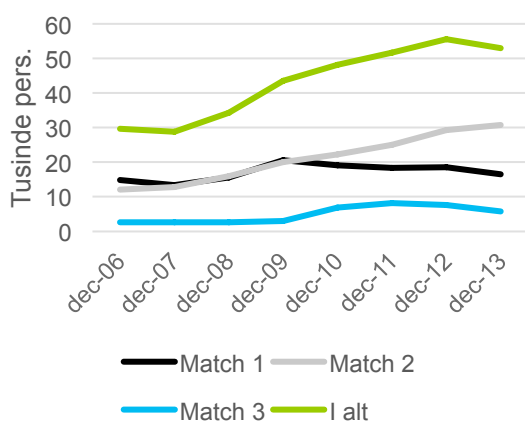
Indledning

Den 1. januar 2014 trådte den nye kontanthjælpsreform i kraft. Et centralt element i reformen er at sikre, at unge kontanthjælpsmodtagere uden en uddannelse får en uddannelse og dermed bedre muligheder for at blive en del af arbejdsmarkedet.

I december 2006 var der knap 30.000 unge under 30 år på kontanthjælp, mens der i december 2013 var knap 53.000 unge på kontanthjælp. Antallet af unge på kontanthjælp er dermed steget i de senere år¹, jf. figur 1. Stigningen svarer til, at ca. 6 pct. af alle unge mellem 18 og 29 år var på kontanthjælp i december 2013, jf. figur 2.

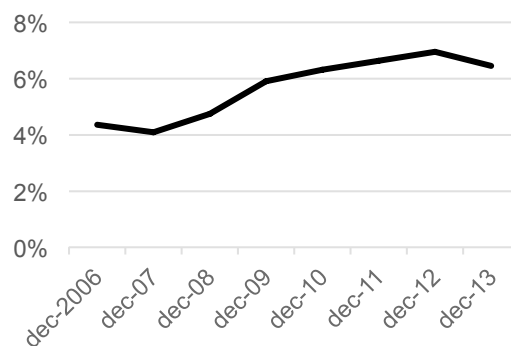
Beskæftigelsesministeriet har tidligere peget på, at ca. 90 pct. af de unge kontanthjælpsmodtagere ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse.²³ Det er disse unge, som med kontanthjælpsreformen før eller siden skal optages på en uddannelse.

Figur 1: Unge kontanthjælpsmodtagere fordelt på matchgrupper

Kilde: Jobindsats.dk

Figur 2: Udvikling i andelen af unge på kontanthjælp mellem 18 og 29 år set i forhold til den samlede gruppe af unge

Kilde: Jobindsats.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger
Note. I jobindsats.dk inddeles aldersgrupper i 16-19 år, 20-24 år og 25-29 år. Som udgangspunkt kan man ikke få kontanthjælp, før man er 18 år. Hvis man er under 18 år og er forsørger uden mulighed for at blive forsørget af samle/ægtefælle eller forældre, er man i nogle tilfælde alligevel berettiget til kontanthjælp, inden man fylder 18 år. I praksis er der tale om en beskeden gruppe. I figur 2 sammenlignes således antallet af unge på kontanthjælp mellem 16 og 29 år med ungebefolkningen på 18 til 29 år.

Sammensætningen af unge kontanthjælpsmodtagere fordelt på matchgrupper har ændret sig over de seneste år, jf. figur 1. Det er især antallet af unge kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 2, der er steget siden 2008. Men også i matchgruppe 3 har der været en stor stigning siden 2008 – om end tendensen har været faldende for denne gruppe siden 2011.

En af årsagerne til, at fordelingen mellem matchgrupperne har ændret sig over årene, er, at man i 2010 gik fra fem til tre matchgrupper, hvilket medførte en del forvirring om, hvornår en person tilhørte matchgruppe 1, 2 eller 3. Samtidig har nogle kommuner måske haft udfordringer med at leve op til aktivitetskravene, som gælder for personer i matchgruppe 1 og 2, og har derfor placeret flere unge i matchgruppe 3. På den måde behøvede de ikke at aktivere de unge i en periode, samtidig med at de

¹ En mindre del af stigningen i antallet af unge på kontanthjælp kan tilskrives, at årgangene er blevet lidt større fra 2006 til 2013, men stigningen skyldes hovedsageligt, at mange unge har mistet deres ufaglærte arbejde, og at det har været sværere at finde ufaglært arbejde de senere år i kølvandet på den økonomiske afmatning.

² Aftale om kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og arbejde, april 2013.

³ Man forventer dog, at tallet vil falde en smule, da Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har været udfordret af dårlig datakvalitet for netop denne måling. Den seneste uofficielle måling peger på, at andelen af unge kontanthjælpsmodtagere nærmere er 85 pct.

ikke mistede refusion for manglende aktivering mv. De senere år har der dog været et politisk fokus på at "op-matche" kontanthjælpsmodtagere for at understøtte, at de får en aktiv indsats.

Uddannelsespålæg

Kontanthjælpsreformen har særlig stor indvirkning for unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, fordi *alle* unge uden en kompetencegivende uddannelse pr. 1. januar 2014 får et såkaldt *uddannelsespålæg*, når de søger om kontanthjælp hos kommunen.

Uddannelsespålægget skal sikre, at de unge og kommunen har et fælles mål om, at indsatsen for den unge ender i uddannelse. Med kontanthjælpsreformen forsvinder kontanthjælpsydelsen for de unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Fremover vil de derfor modtage *uddannelseshjælp*, der er på niveau med SU. De unge, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse vil fortsat modtage kontanthjælp.

Faktaboks 1: Kontanthjælpsreformen

Regeringen indgik den 18. april 2013 en bred politisk aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om en reform af kontanthjælpsystemet. Lovforslagene, der udmønter aftalen om en kontanthjælpsreform, blev vedtaget den 28. juni 2013 og trådte i kraft den 1. januar 2014.

Kontanthjælpsreformen betyder blandt andet, at alle unge under 30 år uden uddannelse får et uddannelsespålæg. For unge, der kan starte på en uddannelse, betyder det, at de skal gå i gang med en uddannelse hurtigst muligt. Unge skal i videst mulig omfang arbejde og forsørge sig selv indtil uddannelsesstart. Alternativt skal de arbejde for deres ydelse i en nytteindsats. For unge, der ikke umiddelbart har forudsætningerne for at starte på en uddannelse, betyder uddannelsespålægget, at de skal stå til rådighed for en indsats, der er rettet mod uddannelse.

Endvidere er kontanthjælpsydelsen blevet afskaffet og erstattet af uddannelseshjælp til alle unge under 30 år uden uddannelse. Uddannelseshjælpen er på niveau med SU.

Uddannelsespålæg blev første gang indført i 2006, som led i aftalen "En ny chance til alle". Jobcentrene kunne dengang give uddannelsespålæg til unge mellem 18 og 24 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse og uden forsørgelsesforpligtigelser. I første omgang var det kun unge arbejdsmarkedsparate kontanthjælps-, starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere, som var omfattet, men i 2009 udvidede man målgruppen til også at omfatte dagpengemodtagere og ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet

Analysens formål

Der kan være god grund til at fokusere på at give uddannelse til unge kontanthjælpsmodtagere uden uddannelse. Omkostningen ved at trække ufaglærte ledige helt eller delvist ud af arbejdsstyrken er mindre end for fx ledige unge med en erhvervskompetencegivende uddannelse.⁴

DREAM-gruppen har endvidere foretaget beregninger af, hvordan et uddannelsesløft på 1.000 ufaglærte til faglært niveau årligt vil påvirke den langsigtede finanspolitiske holdbarhed.⁵ Konklusionen er, at opkvalificering fra ufaglært til faglært på længere sigt styrker de offentlige finanser, selvom man på kort sigt trækker folk ud af arbejdsstyrken. Det skyldes, at uddannelse efterfølgende øger den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed også deres løn og skattebetalinger.

Formålet med denne analyse er at undersøge gruppen af unge, som med den nye kontanthjælpsreform kan forventes at blive pålagt at søge over i uddannelsessystemet, da der er tale om en betydelig

⁴ http://www.kraka.org/sites/default/files/rapport_1_-_omkostning_ved_lavere_arbejdsudbud_2.pdf

⁵ http://www.dreammodel.dk/pdf/T2014_01.pdf

gruppe af unge. Reformen kan derfor få stor betydning for de berørte unge og de uddannelsesinstitutioner, der skal modtage dem.

Helt konkret vil analysen se nærmere på:

- Hvad karakteriserer gruppen af unge kontanthjælpsmodtagere?
- Hvordan spiller pligten til uddannelse sammen med det kommende karakterkrav til erhvervsuddannelserne?
- Hvordan har de unge kontanthjælpsmodtagere bevæget sig rundt mellem selvforsørgelse, uddannelse og kontanthjælp/anden offentlig forsørgelse?
- Hvor mange kontanthjælpsmodtagere gennemfører en uddannelse?

Analysens grundlag

Kontanthjælpsmodtagere blev før kontanthjælpsreformen, der trådte i kraft d. 1. januar 2014, visiteret i tre forskellige grupper afhængig af kontanthjælpsmodtagernes forudsætninger for at komme i uddannelse eller arbejde. Grupperne defineres som beskrevet i faktaboks 2.

Faktaboks 2: Matchgrupper

Matchgruppe 1	Job-/uddannelsesklar. Borgere der, efter jobcentrets vurdering, er parate til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder.
Matchgruppe 2	Indsatsklar. Borgere, der ikke er parate til at tage et ordinært arbejde, så de kan være ude af systemet inden for de næste tre måneder, men som kan deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.
Matchgruppe 3	Midlertidigt passiv. Borgere, der har så alvorlige problemer, at de pt. hverken kan arbejde eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats med aktive tilbud.

For nuværende findes der ikke offentligt tilgængelige registerdata, der gør brug af de nye visitationsgrupper indført 1. januar 2014 (jf. faktaboks 1)⁶. Det er således ikke muligt at lave nærværende analyse med udgangspunkt i de nye visitationsgrupper.

Analysen tager i stedet afsæt i de tidligere matchgrupper (jf. faktaboks 2), som kontanthjælpsmodtagere blev visiteret i før 1. januar 2014. Da alle unge kontanthjælpsmodtagere uden en erhvervskompetencegivende uddannelse har fået et uddannelsespålæg pr. 1. januar 2014, er det ikke en hindring for nærværende analyse, at målgrupperne ikke stemmer fuldstændig overens med de nye visitationsgrupper. Med uddannelsespålægget skal alle unge påbegynde en uddannelse, eller de skal i forberedende aktiviteter, som kan lede til ordinær uddannelse på sigt.

⁶ Fordelingen mellem de nye unge-kontanthjælpsgrupper forventes offentliggjort i løbet af foråret 2014.

Faktaboks 3: De nye visitationsgrupper for uddannelseshjælpsmodtagere

I forbindelse med kontanthjælpsreformen inddeles de unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse i tre grupper⁷:

- Åbenlyst uddannelsesparate
- Uddannelsesparate
- Aktivitetsparate⁸

Visitationen til de nye grupper sker ikke alene ud fra objektive kriterier, men også sagsbehandlerens fagprofessionelle vurdering. Det var også gældende for de hidtidige matchgrupper.

Åbenlyst uddannelsesparat

En ung, der ved den første visitationssamtale vurderes ikke at have nogen barrierer, og som derfor ikke har behov for hjælp og støtte – i forhold til at starte på en uddannelse og gennemføre denne på ordinære vilkår.

Uddannelsesparat

En ung, der vurderes – med den rette støtte og aktive indsats – at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. 1 år og gennemføre denne uddannelse på ordinære vilkår.

Aktivitetsparat

En ung, der ikke vurderes at være uddannelsesparat, fordi vedkommende har problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter. Aktivitetsparate unge har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. 1 år, inden de kan påbegynde en uddannelse, som de kan gennemføre på almindelige vilkår.

I vurderingen af den unges uddannelsesparathed skal kommunen inddrage en række faktorer, der har betydning for sandsynligheden for, at den unge gennemfører en uddannelse.

Disse faktorer kan inddeles i tre overordnede grupper:

1. Motivation i forhold til uddannelse, fx:
 - Den unges generelle trivsel
 - Den unges selvtillid og selvværd
 - Den unges forventninger, hvor ser den unge sig selv i den kommende tid
2. Faglighed:
 - Præstationer og holdninger fra grundskolen
 - Frafald fra tidligere påbegyndte uddannelser
 - Organisationsarbejde, frivilligt arbejde mv.
3. Helbred:
 - Psykiske problemer
 - Misbrug
 - Søvn, kost og motion

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsen

Analysen afgrænses til unge, som må forventes at kunne påbegynde en uddannelse inden for en relativ kort periode. Derfor fokuseres alene på unge kontanthjælpsmodtagere mellem 18 og 29 år, som er i matchgruppe 1 og 2. Unge i matchgruppe 3 vil typisk ikke kunne påbegynde en uddannelse inden for en overskuelig tidsperiode, jf. faktaboks 2. Analysen ser heller ikke på den gruppe af unge under 18 år, som er på kontanthjælp, fordi gruppen er meget lille og består af unge med forsørgerpligt, der ikke har andre muligheder end kontanthjælp, som regel i en barselsperiode. Der er tale om en meget lille

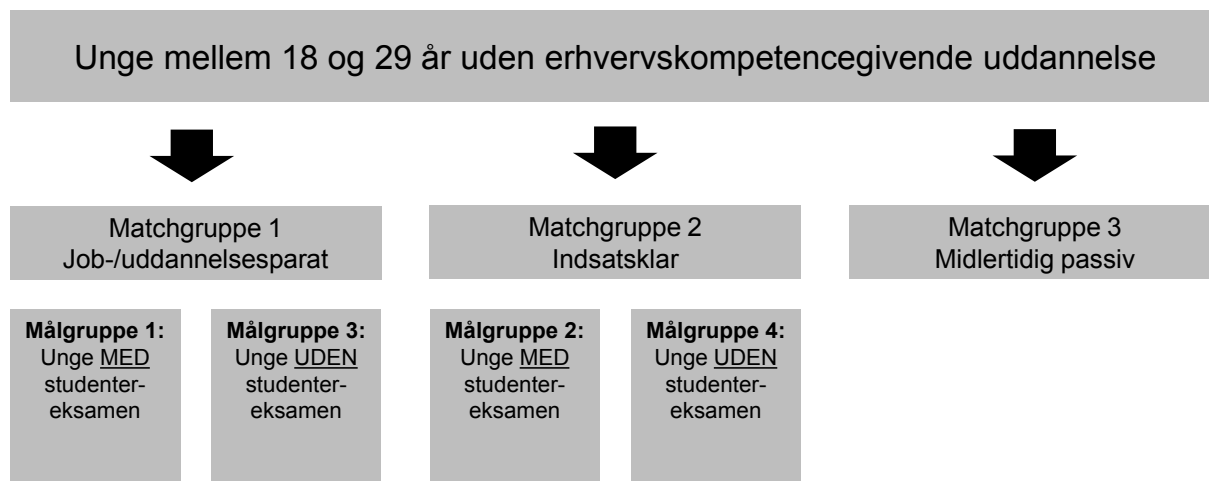
⁷ En foreløbig opgørelse, som Beskæftigelsesministeriet har lavet, viser, at kommunerne indtil nu har visiteret meget forskelligt til de nye målgrupper, idet der i nogle kommuner er 14 pct., der er visiteret åbenlyst uddannelsesparate/uddannelsesparate, mens det i andre kommuner gælder 87 pct.⁷ Selvom der kan være demografiske forskelle på sammensætningen af unge kontanthjælpsmodtagere på tværs af kommuner, kan dette formentligt ikke forklare de store forskelle i visitationen til de nye kontanthjælpsgrupper for unge. Det indikerer, at der er stor usikkerhed om, hvornår de unge skal visiteres til forskellige målgrupper.

⁸ Fordelingen mellem match-grupperne for unge kontanthjælpsmodtagere i Københavns Kommune var i 3. kvartal 2013 som følger: match 1 = 44%, match 2 = 44% og match 3 = 12% (kilde: Jobindsats.dk). Fordelingen mellem de nye unge kontanthjælpsgrupper i Københavns Kommune på baggrund af den foreløbige visitation siden oktober: *Åbenlyst uddannelsesparat* = 10%, *uddannelsesparat* (uddannelsesparate inden for 1 år) = 40%, *aktivitetsparat* = 40% og de sidste 10% er jobparate (har allerede en erhvervskompetencegivende uddannelse).

gruppe, som normalvis ikke medregnes i denne type analyser grundet den lille volumen og de særlige regler, der gælder for gruppen. Det har heller ikke tidligere været muligt at give denne gruppe et uddannelsespålæg.

Tidligere analyser viser, at gennemførelsen af en gymnasial uddannelse har stor betydning for unges frafald og tilknytning til uddannelser⁹. Det må bl.a. forventes, at unge med en studentereksamen vil have lettere ved at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse, ligesom de oftere vil søge ind på andre uddannelser. Derfor har vi undersøgt, om der er forskelle mellem dem, som har en studentereksamen og dem, som ikke har en. I figur 3 ses analysens målgrupper.

Figur 3: Oversigt over analysens målgrupper

Rapportens dele

I *analysens første afsnit* "Karakteristik af de unge kontanthjælpsmodtagere" giver vi en karakteristik af de unge kontanthjælpsmodtagere mellem 18 og 29 år, som har været på kontanthjælp i mindst 13 uger i perioden fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012. Ved at se på kontanthjælpsmodtagere i uge 52 i 2012 er der således fokus på den seneste sammensætning af gruppen af unge kontanthjælpsmodtagere. Målinger fra jobindsats.dk viser endvidere, at ca. halvdelen af de unge kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 1 og 2 har en sammenhængende kontanthjælpsperiode på flere end 12 måneder. Man må således forvente, at gruppen af unge kontanthjælpsmodtagere i 2012 ikke adskiller sig systematisk fra gruppen af unge, der var på kontanthjælp i starten af 2014.

Kravet om mindst 13 ugers kontanthjælp er valgt for at frasortere unge, som kun er en del af kontanthjælpssystemet i meget kort tid, fordi den nye kontanthjælpsreform ikke er møntet på unge, der selv kommer videre i beskæftigelse eller uddannelse relativt hurtigt.¹⁰ Eksempelvis unge, som i overgangen fra en gymnasial uddannelse til videre uddannelse har nogle sommermåneder på kontanthjælp, eller unge, som bliver afskediget fra et arbejde, men som hurtigt finder et nyt. Kravet om de 13 ugers kontanthjælp er gennemgående i alle analyser i rapporten.

I *analysens andet afsnit* "Når beskæftigelsespolitik møder uddannelsespolitik" ser vi nærmere på det kommende karakterkrav for erhvervsuddannelserne, og hvordan det berører de unge kontanthjælpsmodtagere. Implementeringen af kontanthjælpsreformen er nemlig faldet sammen med vedtagelsen af

⁹<http://brhovedstadensjaelland.dk/~media/AmsRegionSite/HovedstadenSjaelland/Graphics%202013/Analyser/Opdateret%20ungeanalyse%202013%20pdf.ashx>

¹⁰ Grænsen på de 13 uger er i sagens natur en smule arbitrær og er alene valgt for at frasortere unge, som har haft en relativ begrænset kontakt med kontanthjælpssystemet i perioden 2010-2012.

en reform, der skal gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive og sikre kvalitet i disse uddannelser ved indførelsen af bl.a. et karakterkrav.

I *analysens tredje afsnit* "De unges bevægelse mellem offentlig forsørgelse, selvforsørgelse og uddannelse" følger vi de unge, som var på kontanthjælp i uge 1 i 2010, og som havde modtaget kontanthjælp i minimum 13 uger i 2009, tre år frem – fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012. Vi belyser de unges bevægelser mellem offentlig forsørgelse, selvforsørgelse og uddannelse.

I *analysens fjerde og sidste afsnit* "4. Hvor mange kontanthjælpsmodtagere gennemfører en uddannelse?" ser vi i et lidt længere tidsperspektiv nærmere på hvor mange unge kontanthjælpsmodtagere, der gennemfører en uddannelse. Vi kigger på de unge, der modtog kontanthjælp i mindst 13 uger i 2007 og følger dem frem til udgangen af 2012.

1. Karakteristik af de unge kontanthjælpsmodtagere

I det følgende ser vi nærmere på, hvad der karakteriserer gruppen af unge kontanthjælpsmodtagere, som får et uddannelsespålæg i forbindelse med den nye kontanthjælpsreform, og som forventes at kunne påbegynde en uddannelse inden for en relativ kort tidsperiode. Vi ser på kontanthjælpsmodtagernes:

- Køn, alder og etnicitet
- Aktivitet inden kontanthjælpen
- Tid på kontanthjælp
- Tidligere afbrudte uddannelser
- Forældrenes uddannelsesniveau

Om karakteristikken

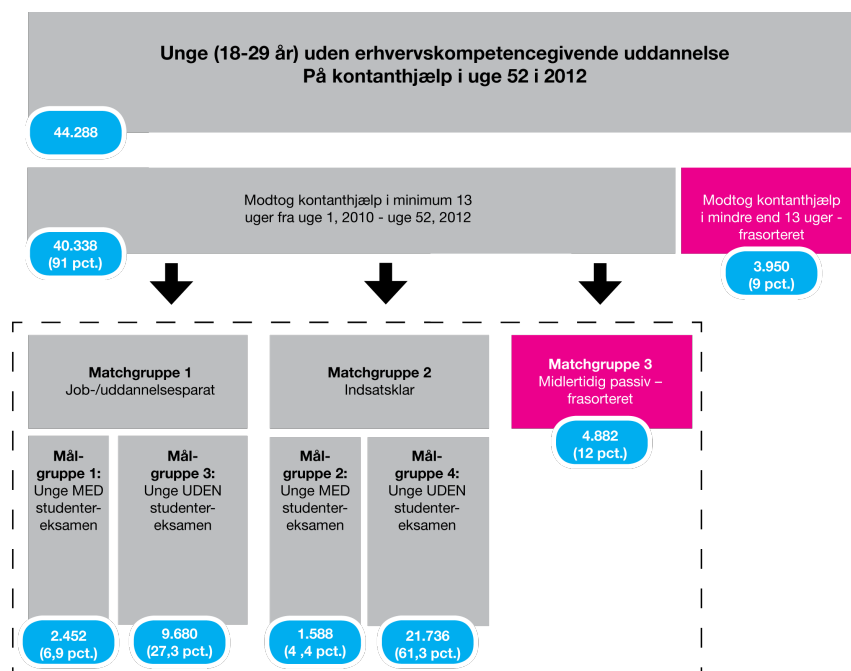
Analysen tager udgangspunkt i de fire målgrupper (jf. Figur 4), som blev præsenteret indledningsvist. Endvidere begrænses personkredsen til de unge, som var på kontanthjælp i uge 52 i 2012, og som havde været på kontanthjælp i mindst 13 uger i perioden fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012.

I uge 52 i 2012 var der samlet set 44.288 unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse på kontanthjælp, jf. figur 4. Af de 44.288 unge havde 91 pct. været på kontanthjælp i mindst 13 uger i perioden uge 1 i 2010 – uge 52 i 2012. 12 pct. af de unge, der havde været på kontanthjælp i mindst 13 uger, er i matchgruppe 3 og derfor ikke med i analysen.

35.458 unge indgår dermed i den følgende analyse. Af disse er knap 2/3 af gruppen i matchgruppe 2 (dvs. indsatsklare), mens den resterende godt 1/3 er i matchgruppe 1 (dvs. job-/uddannelsesparate). Ud af den samlede målgruppe havde ca. 4.000 gennemført en gymnasial uddannelse svarende til godt 11 pct.

Figur 4 viser endvidere, at den klart største målgruppe er unge kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 2 uden en studentereksamen (61,3 pct.), mens den mindste målgruppe er unge i matchgruppe 2 med en studentereksamen (4,4 pct.).

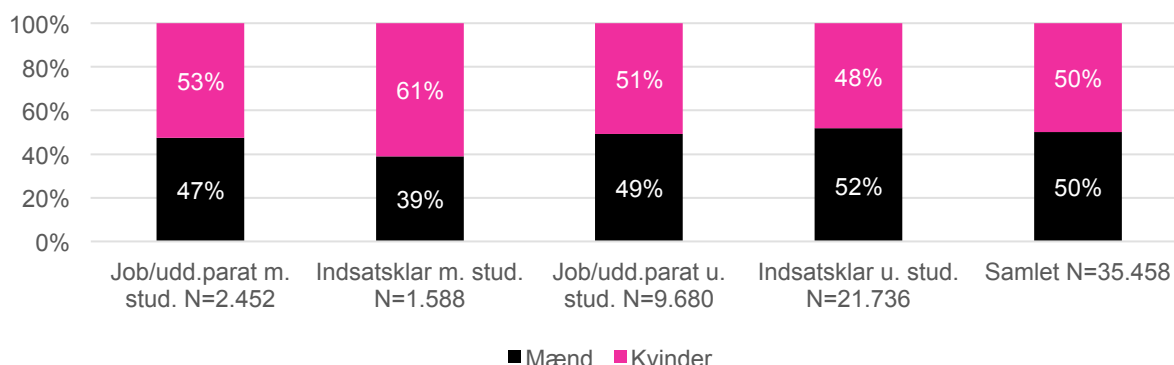
Figur 4: Oversigt over målgrupper i karakteristikken

Køn, alder og etnicitet

Der er lige mange kvinder og mænd blandt de unge kontanthjælpsmodtagere. De fordeler sig dog forskelligt inden for de fire målgrupper. I alle målgrupper med undtagelse af indsatsklare unge uden en studentereksamen er der således en overvægt af kvinder.

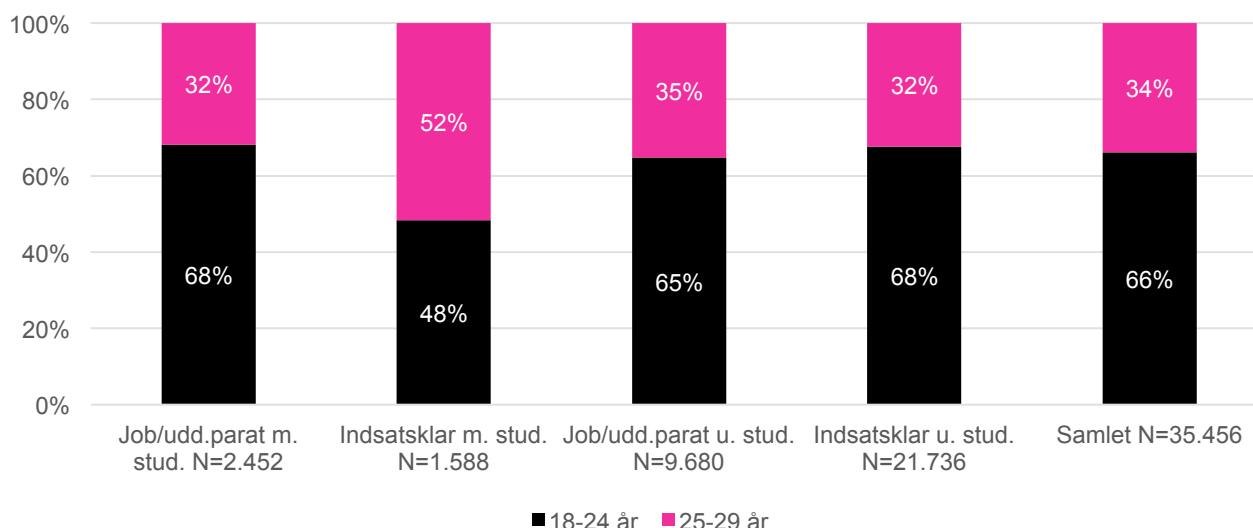
Figur 5: Køn fordelt på målgrupper

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og Befolkningsregistret fra Danmarks statistik

Ser vi på aldersfordelingen, er omkring to tredjedele på tværs af målgrupperne mellem 18 og 24 år, mens en tredjedel er mellem 25 og 29 år. Som det fremgår af figur 6 nedenfor, er der en overvægt af unge mellem 18 og 24 år i alle målgrupper med undtagelse af gruppen af indsatsklare unge med en studentereksamen. Det hænger formentligt sammen med, at unge med en studentereksamen som udgangspunkt matches job-/uddannelsesparat (matchgruppe 1) og først efter et længere forløb på kontanthjælp flyttes over i kategorien indsatsklar (matchgruppe 2), hvorfor de derfor ofte er ældre.

Figur 6: Aldersgrupper fordelt på målgrupper, pct.

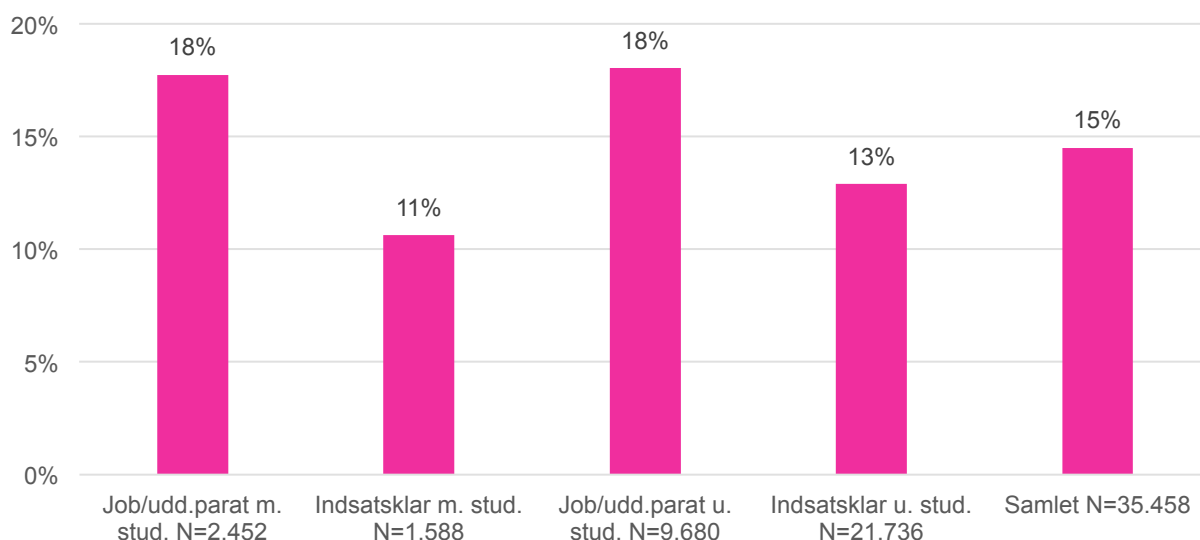

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og Befolkningsregistret fra Danmarks statistik

Samlet set er ca. 15 procent af de unge kontanthjælpsmodtagere indvandrere og efterkommere. De udgør en mindre andel af kontanthjælpsmodtagerne end af unge generelt. Blandt unge mellem 18 og 29 år udgjorde indvandrere og efterkommere i 2012 ca. 18 procent.¹¹ Indvandrere og efterkommere bliver oftere visiteret som job/uddannelsesparate end som indsatsklare, jf. figur 7.

¹¹ Oplysninger hentet fra Danmarks Statistik: FOLK1: Folketal den 1. i kvartalet efter kommune, køn, alder, civilstand, herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab.

Figur 7: Andelen af efterkommere/indvandrere fordelt på målgrupper, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og Befolkningsregistret fra Danmarks statistik

Note: Her anvendes Danmark Statistiks definition: En person med fødested i udlandet er indvandrer, medmindre mindst en af forældrene er dansk statsborger og født i Danmark. En person med fødested i Danmark er efterkommer, hvis begge forældre er indvandrere.

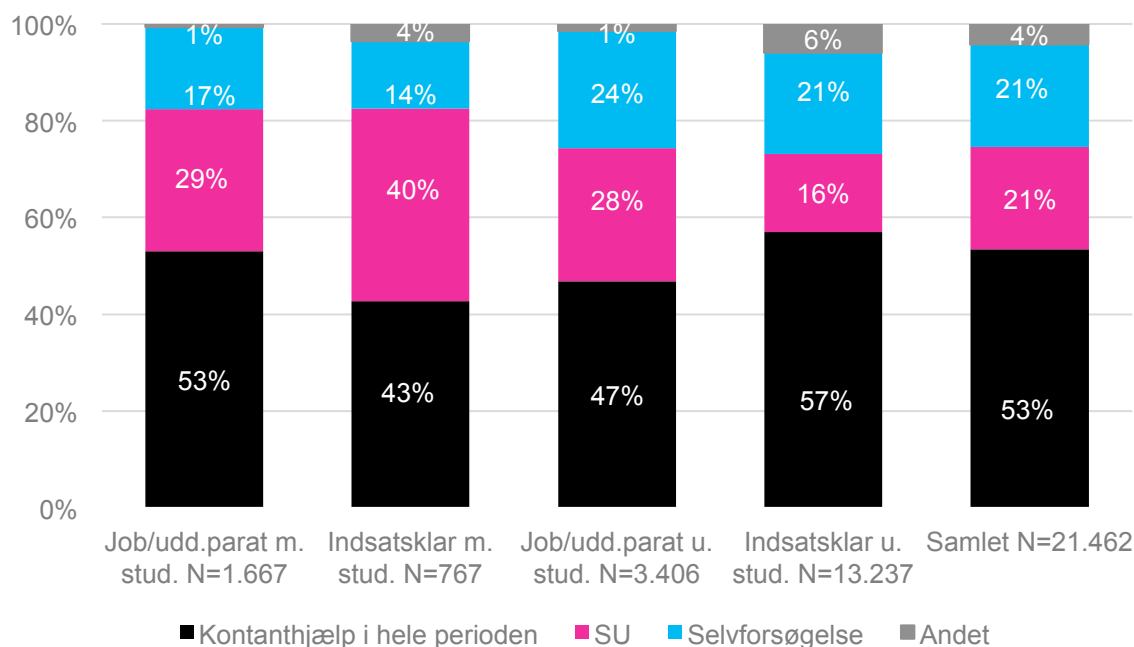
Inden kontanthjælp

I karakteristikken af hvem de unge kontanthjælpsmodtagere er, ser vi i det følgende nærmere på, hvad deres status var, før de kom på kontanthjælp. Helt præcis ser vi på sidste gang, den unge havde 13 sammenhængende uger uden for kontanthjælpssystemet i perioden uge 1 i 2006 til uge 52 i 2012.

Blandt de 19-24-årige var der på tværs af målgrupper mere end 50 pct., som debuterede på kontanthjælp, da de var 18 år og ikke har haft 13 sammenhængende uger i beskæftigelse eller uddannelse siden hen. Det ses af figur 8. Godt 20 pct. kom fra uddannelse (med SU), mens en tilsvarende andel var selvforsørgende. De resterende ca. 5 pct. falder under kategorien andet, som blandt andet omfatter dagpenge, revalidering og barsels- og sygedagpenge.

Ikke overraskende er der relativt set flere af de unge med en studentereksamen, som kommer fra uddannelse (hhv. 29 pct. af de job-/uddannelsesparate og 40 pct. af de indsatsklare), sammenlignet med de unge uden studentereksamen (hhv. 27 pct. af de job-/uddannelsesparate og 16 pct. af de indsatsklare), jf. figur 8. Omvendt er der procentvis flere blandt dem uden studentereksamen, som kom fra selvforsørgelse.

Figur 8: Status før nuværende kontanthjælpsperiode fordelt på målgrupper, 19-24-årige, pct.

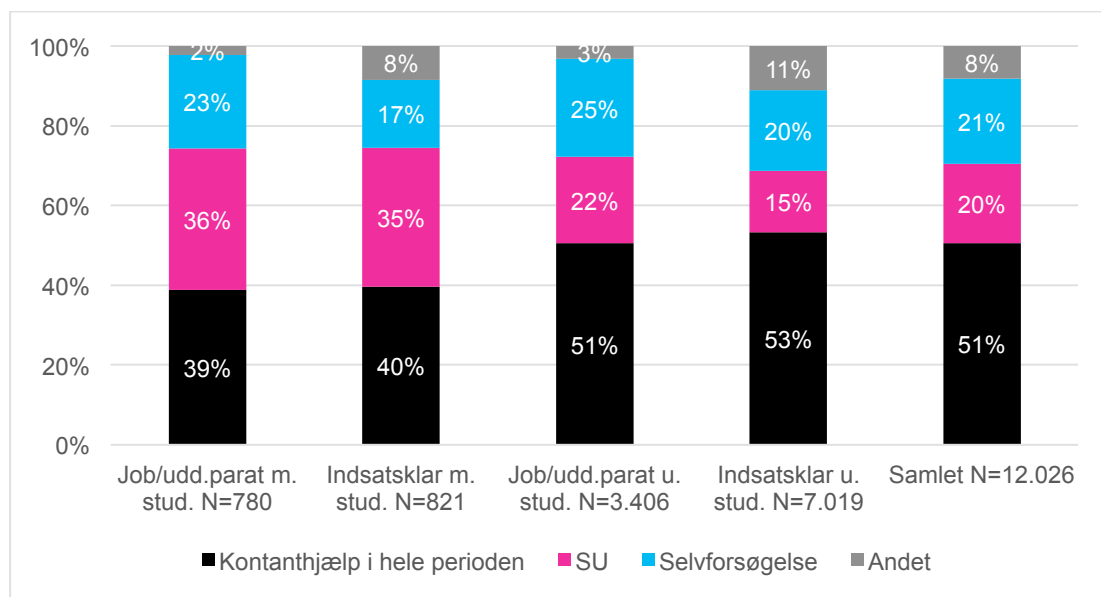
Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Den seneste kontanthjælpsperiode er for alle unge i uge 52 i 2012. Status før denne periode er uafhængig af længden af denne kontanthjælpsperiode og er angivet som selvforsørgelse, SU eller andet, hvis personen har været på denne status i minimum 13 uger uafbrudt. Hvis dette ikke er tilfældet, angives status som kontanthjælp. Den betragtede tidsperiode er fra uge 1 i 2006 til uge 52 i 2012. Selvforsørgelse dækker over, at personer ikke har modtaget nogen anden form for ydelse ifølge DREAM databasen. Kategorien "andet" omfatter dagpenge, barselsdagpenge, sygedagpenge, revalidering, forrevalidering, fleksjob, skånejob, ledighedsydelse, ferieledighed, førtidspension, voksenlærling, rotationsvikarer og personer ikke bosiddende i Danmark på daværende tidspunkt.

Billedet er ikke meget anderledes, hvis vi ser på de 25-29-årige, som er illustreret i figur 9. Her er der på tværs af målgrupper ligeledes godt halvdelen, som har været på kontanthjælp i hele perioden 2006-2012. I modsætning til de 19-24-årige, hvor det for langt de flestes vedkommende dækkede over, at de debuterede på kontanthjælp, da de var 18 år, så har de 25-29-årige faktisk modtaget kontanthjælp i stort set hele perioden. Det bør dog bemærkes, at de godt kan have haft perioder uden for kontanthjælpsystemet, men at disse i så fald har været under 13 uger (mere herom i næste afsnit). Det er især unge uden en studentereksamen, som har været på kontanthjælp i store dele af perioden 2006-2012.

Der var omkring 20 pct. af de 25-29-årige, som kom fra uddannelse (med SU), og godt 20 pct. som var selvforsørgende. De resterende falder under kategorien *andet*. Sammenlignet med gruppen af unge uden en studentereksamen, er der igen relativt flere af de unge med en studentereksamen, som kom fra uddannelsessystemet.

Figur 9: Status før nuværende kontanthjælpsperiode fordelt på målgrupper, 25-29-årige, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Den seneste kontanthjælpsperiode er for alle unge i uge 52 i 2012. Status før denne periode er uafhængig af længden af denne kontanthjælpsperiode, og er angivet som selvforsørgelse, SU eller andet, hvis personen har været på denne status i minimum 13 uger uafbrudt. Hvis dette ikke er tilfældet angives status som kontanthjælp. Den betragtede tidsperiode er fra uge 1 i 2006 til uge 52 i 2012. Selvforsørgelse dækker over, at personer ikke har modtaget nogen anden form for ydelse ifølge DREAM databasen. Kategorien "andet" omfatter dagpenge, barseldagpenge, sygedagpenge, revalidering, forrevalidering, fleksjob, skånejob, ledighedsydelse, ferieledighed, førtidspension, voksenlærling, rotationsvikarer og personer ikke bosiddende i Danmark på daværende tidspunkt.

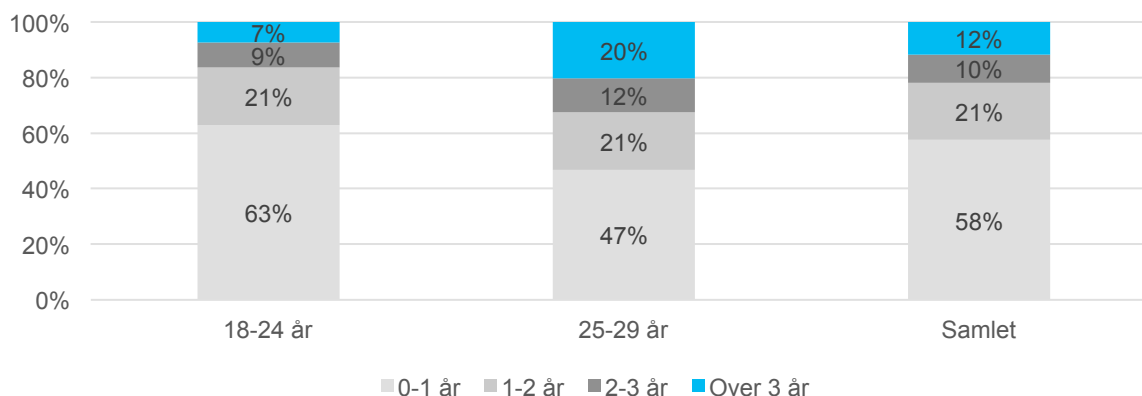
Seneste sammenhængende periode på kontanthjælp

De unges status før kontanthjælp viser, at mange unge har været på kontanthjælp i en meget lang periode. I det følgende ser vi derfor nærmere på, hvor langt et uafbrudt forløb de unge, der var på kontanthjælp i uge 52 i 2012, har haft på kontanthjælp fra uge 1 i 2006 frem til uge 52 i 2012. Uafbrudt betyder, at den unge på intet tidspunkt har været mere end fire uger uden for kontanthjælpssystemet.

Som det fremgår af figur 10, har 58 pct. på tværs af de fire målgrupper været uafbrudt på kontanthjælp i op til et år, mens 31 pct. har været på kontanthjælp imellem et og tre år. 12 pct. af de unge kontanthjælpsmodtagere har været på kontanthjælp i mellem tre og syv år. Det er særligt de 25-29-årige, der har haft lange forløb på kontanthjælp. Denne gruppe unge har således hverken været i uddannelse eller beskæftigelse i en meget lang periode. Der er formentligt tale om unge, som i nogle perioder har været matchet til matchgruppe 3. Hertil kan den økonomiske afmatning også have bidraget til, at nogle unge har haft lange uafbrudte perioder på kontanthjælp, da det er blevet sværere for ufaglærte at finde job.

De job-/uddannelsesparate unge har generelt haft kortere uafbrudte forløb sammenlignet med de indsatsklare. Det viser figur 1 og 2 i bilaget.

Figur 10: Længden af uafbrudte kontanthjælpsforløb fordelt på aldersgrupper og samlet, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

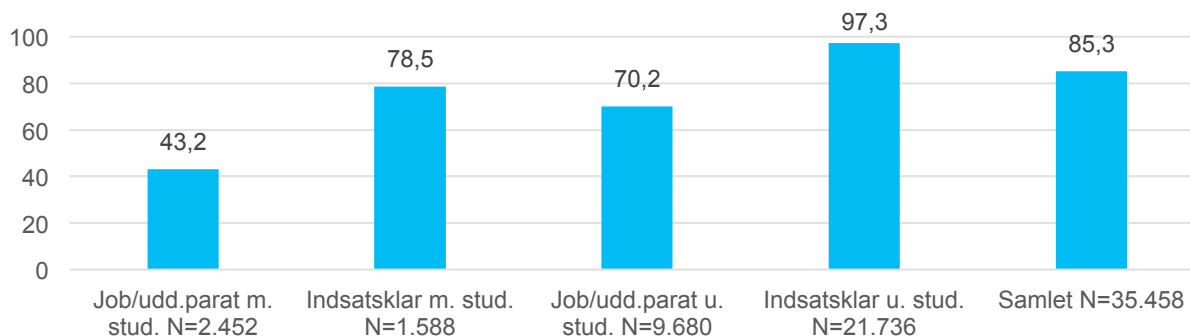
Note: Figuren viser længden af den enkelte kontanthjælpsmodtagerens sidste sammenhængende kontanthjælpsperiode i perioden uge 1 i 2006 frem til uge 52 i 2012. Perioden kan for enkelte således godt være længere, da vi kun går tilbage til uge 1 i 2006.

Tid på kontanthjælp

Selvom vi lige har set, at en stor del af de unge kontanthjælpsmodtagere har været på kontanthjælp i meget lange perioder, så er der mange af de unge, som har haft kortere perioder i selvforsørgelse eller i uddannelse.

I gennemsnit har de unge kontanthjælpsmodtagere modtaget kontanthjælp i 85 uger fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012, der samlet set var 156 uger. Figur 11 viser, at der er forskel på, hvor mange uger henholdsvis job-/uddannelsesparate og indsatsklare unge har, og ligeledes hvor mange uger dem med og uden studentereksamen har. Det er de job-/uddannelsesparate med en studentereksamen, som har modtaget kontanthjælp i færrest uger, hvilket i gennemsnit er 43 uger. I den anden ende af skalaen finder vi de indsatsklare uden en studentereksamen, som i gennemsnit har modtaget kontanthjælp i ca. 97 uger. Dette er næppe overraskende, da de unge, der er matchet job-/uddannelsesparate, alt andet lige må forventes at være mere ressourcestærke og dermed have et bedre udgangspunkt for at påbegynde uddannelse eller beskæftigelse.

Figur 11: Gns. længde af den sammenlagte kontanthjælpsperiode, uger, 2010-2012

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

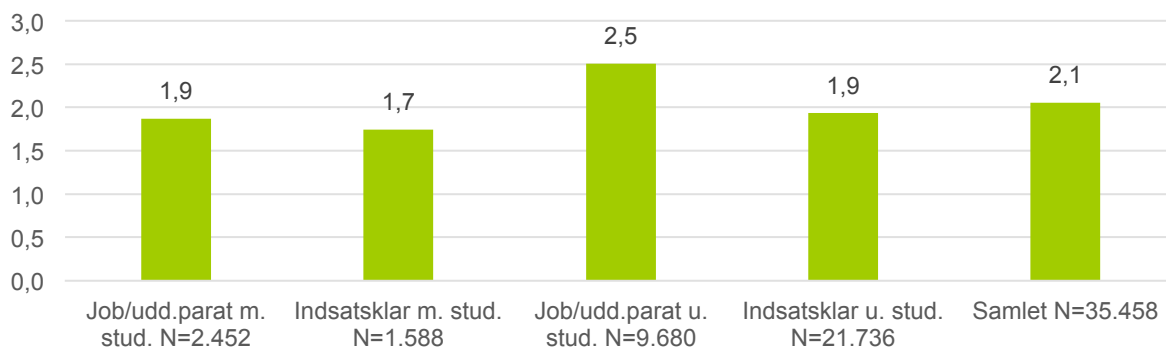
Note: Den gennemsnitlige længde af det sammenlagte antal uger de unge har været på kontanthjælp i perioden.

Den samlede kontanthjælpsperiode dækker dog over forskellig adfærd blandt målgrupperne. Mange unge er nemlig ikke på kontanthjælp i én sammenhængende periode, men har flere perioder, hvor de

er i arbejde eller under uddannelse. Som det fremgår af figur 12, har de unge kontanthjælpsmodtagere i gennemsnit haft 2,1 perioder på kontanthjælp fra uge 1 i 2010 til uge 52 i uge 2012. De job-/uddannelsesparate unge uden studentereksamen skiller sig ud fra de andre, idet de i gennemsnit har 2,5 forløb på kontanthjælp, mens de øvrige grupper har ca. 1,9 periode. Omvendt har de job-/uddannelsesparate unge kortere forløb på kontanthjælp.

Som det fremgår af figur 13, var den gennemsnitlige længde på et kontanthjælpsforløb på tværs af målgrupperne 43,9 uger. Det dækker dog over markante variationer mellem målgrupperne. Blandt de job-/uddannelsesparate uden en studenteksamen var den gennemsnitlige længde på et kontanthjælpsforløb 28 uger, mens det var ca. 50 uger blandt de indsatsklare. Opsummerende har de job-/uddannelsesparate unge typisk flere, men kortere forløb på kontanthjælp, mens de indsatsklare unge typisk har færre, men længere forløb.

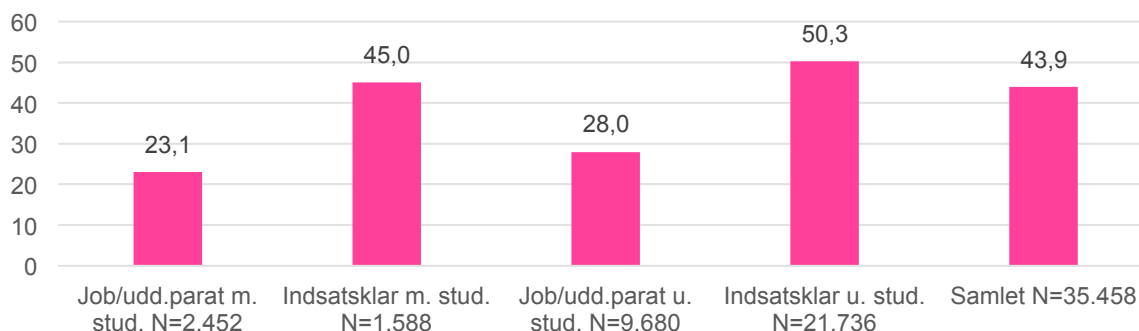
Figur 12: Gns. antal kontanthjælpsperioder

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Antallet af kontanthjælpsperioder for hver person er uafhængig af periodens længde. En kontanthjælpsperiode er altså ikke defineret ud fra et minimum antal uger på kontanthjælp.

Figur 13: Gns. længde pr. kontanthjælpsperiode, uger

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Den gennemsnitlige længde af samtlige uafbrudte kontanthjælpsperioder.

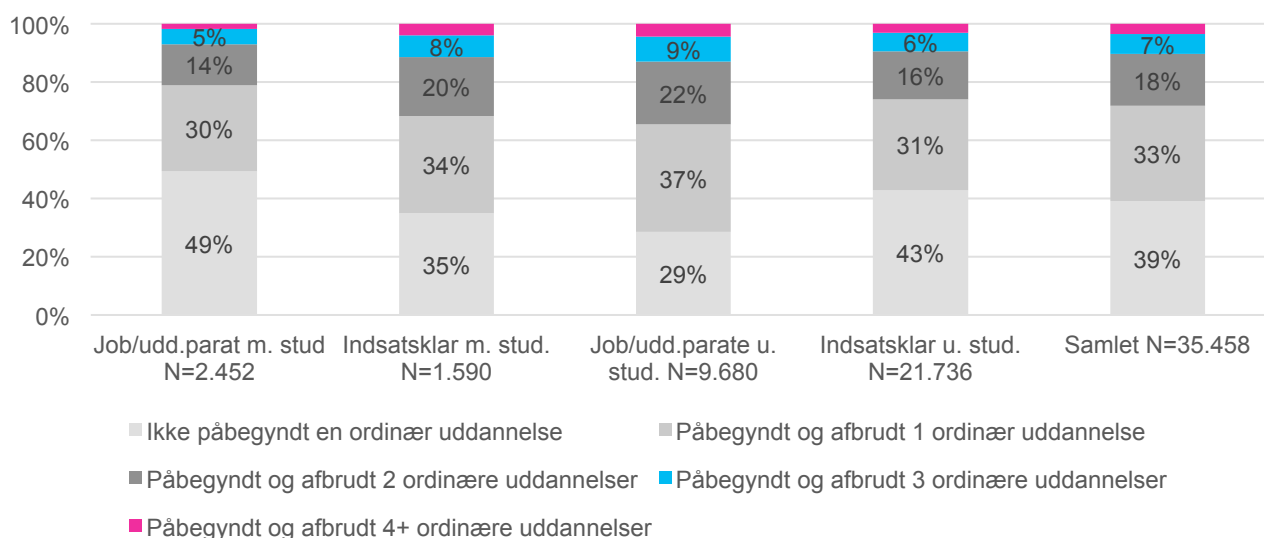
Tidligere afbrudte uddannelser

Mange af de unge kontanthjælpsmodtagere er faldet fra én eller flere ordinære uddannelser, siden de gik ud af folkeskolen.

Blandt de unge, som var på kontanthjælp i uge 52 i 2012, havde 61 pct. en eller flere afbrudte uddannelser bag sig, jf. figur 14. Samlet havde 33 pct. afbrudt én uddannelse, 18 pct. to uddannelser, og 10 pct. havde tre eller flere afbrudte uddannelser bag sig.

Det er særligt de job-/uddannelsesparate unge uden en studentereksamen, som har én eller flere afbrudte uddannelser bag sig (ca. 71 pct.). Der er dog også en betydelige andel blandt de øvrige grupper, der har afbrudte uddannelser bag sig. I forhold til de unge med en studentereksamen kan det indikere, at vejen til deres studentereksamen ikke altid har været lige, og/eller at vejen videre efter deres studentereksamen ikke har været uden problemer.

Figur 14: Afbrudte uddannelser

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og Elevregistret

Note: Antallet angiver, hvor mange uddannelser kontanthjælpsmodtagerne totalt har afbrudt og er således ikke i en bestemt periode.

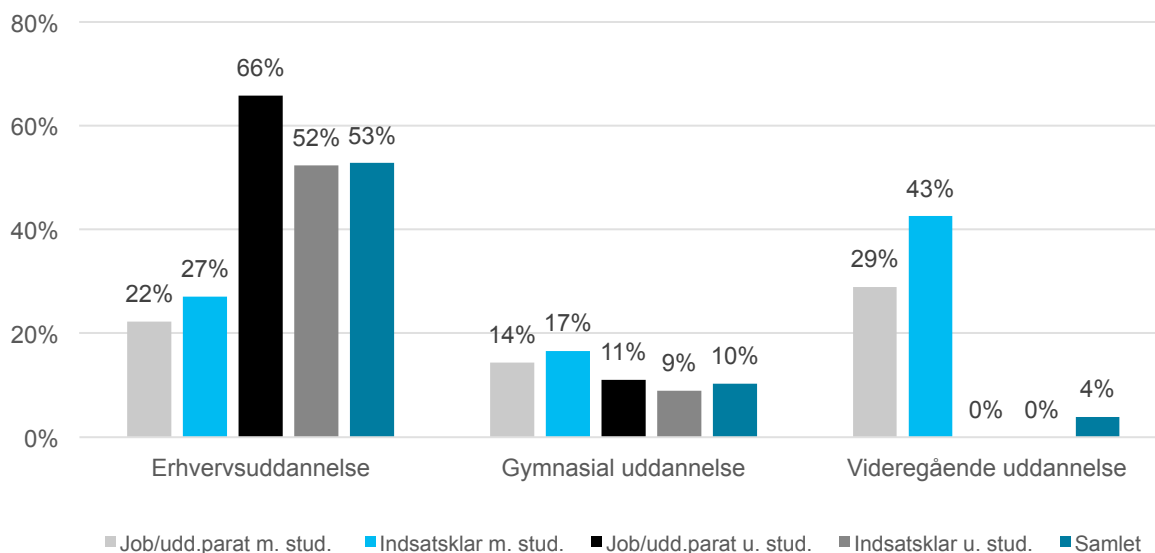
Hvad afbryder de?

De unge kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen har særligt været omkring erhvervsuddannelserne. Ud af den samlede gruppe unge kontanthjælpsmodtagere er der 53 pct., som er faldet fra minimum én erhvervsuddannelse.

Bemærk, at for de unge med en studentereksamen kan frafaldet både ligge før og efter, de gennemførte en gymnasial uddannelse, hvilket også er årsagen til, at hhv. 14 pct. og 17 pct. af de to målgrupper med en studentereksamen er faldet fra en gymnasial uddannelse.

Figur 15 viser samtidig, at der er en relativ stor andel af de unge kontanthjælpsmodtagere med en studentereksamen, som er startet på en videregående uddannelse, men er faldet fra igen. Det gælder hhv. 29 pct. af de job-/uddannelsesparate og 43 pct. af de indsatsklare.

Figur 15: Afbrud fordelt på uddannelsestype og målgrupper

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

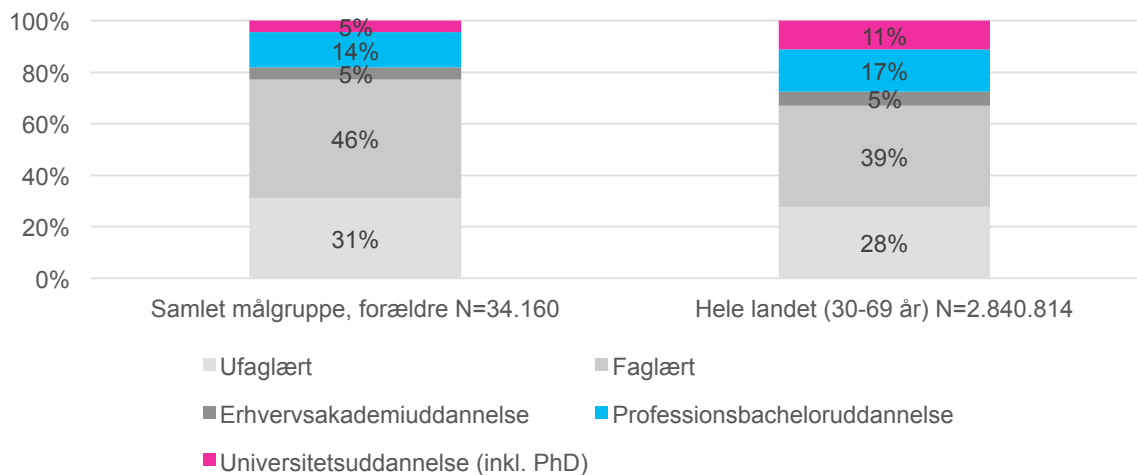
Note: En person kan kun optræde én gang i hver søjle, dvs. selvom personen har afbrudt flere erhvervsuddannelser, vil han/hun kun optræde én gang i søjlen. En person kan godt optræde i flere søjler: Hvis han/hun fx har afbrudt både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, vil han/hun optræde begge steder. Der kan således ikke summeres på tværs af søjlerne.

Forældrenes uddannelse

Afbrudte uddannelser er et udtryk for, at de unge kontanthjælpsmodtagere har mødt udfordringer i uddannelsessystemet. For at få yderligere indsigt i de unges uddannelsesmæssige udgangspunkt er det også relevant at se nærmere på deres forældres uddannelsesniveau. Forskning i uddannelsesmobilitet peger på, at der er en klar sammenhæng mellem forældrenes uddannelse og den unges motivation og sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse; det, der populært kaldes social arv. Gruppen af unge, som ikke får en ungdomsuddannelse, består især af unge fra hjem, hvor forældrene er ufaglærte.

Figur 16 viser tydeligt, at forældrene til de unge kontanthjælpsmodtagere er mindre uddannet end resten af befolkningen. Omkring 31 pct. af de unge kontanthjælpsmodtageres forældre er ufaglærte, mens det kun gælder 28 pct. af befolkningen som helhed. Omvendt er der kun 23 pct. af de unge kontanthjælpsmodtageres forældre, der har en videregående uddannelse som højest gennemførte uddannelse, mens det gælder 33 pct. af befolkningen som helhed.

Figur 16: Forældrenes højeste fuldførte uddannelse sammenlignet med den samlede befolkning som helhed

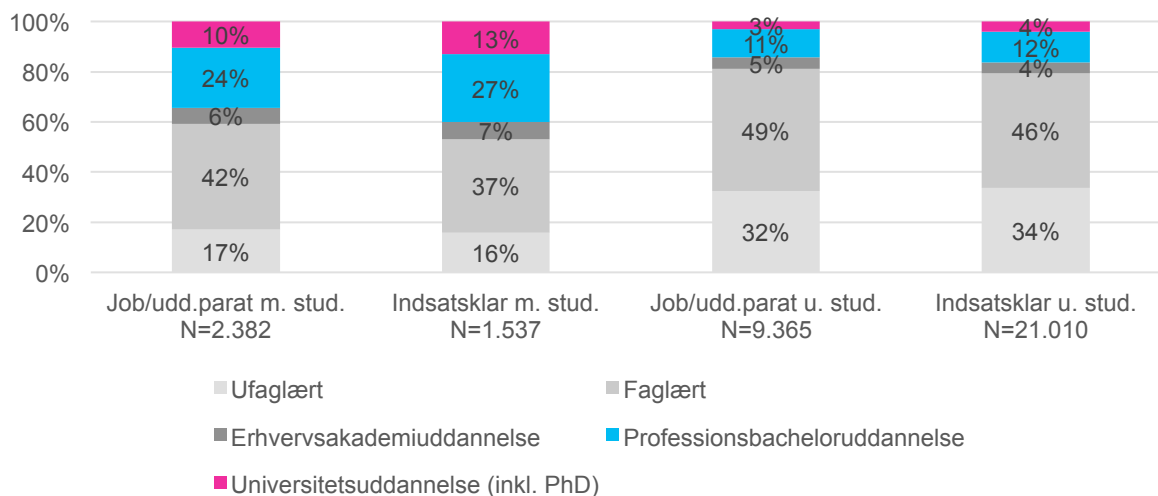

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM, befolkningsregistret og uddannelsesregistret

Note: I forhold til målgruppen er forældrenes uddannelsesniveau beregnet med udgangspunkt i uddannelsesniveauet for den forældre, der har den højeste uddannelse. Såfremt der ikke findes oplysninger om forældrenes uddannelse, er personen ikke med i udregningen. Befolkningens uddannelsesniveau er beregnet på basis af oplysningerne hentet fra Danmarks Statistik: KRHFU1: Befolkningens højeste fuldførte uddannelse (15-69 år) efter område, herkomst, uddannelse alder og køn.

Figur 17 viser forældrenes højeste fuldførte uddannelse fordelt på de fire målgrupper. Her ses det tydeligt, at det især er forældrene til unge kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen, som er ufaglærte. Omvendt har en væsentlig større andel af forældrene til de to grupper af unge med en studentereksamen en videregående uddannelse. Forældrene til de unge kontanthjælpsmodtagere med en studentereksamen er faktisk højere uddannet end befolkningen som helhed. Udgangspunktet for at tage en uddannelse for gruppen af unge med en studentereksamen er således bedre end befolkningen som helhed, hvis man alene ser på forældrenes uddannelse. Dette kunne indikere, at grunden til, at disse unge ikke har fået en erhvervskompetencegivende uddannelse, kan være andre årsager som eksempelvis sygdom, misbrug, psykiske lidelser, mv.

Figur 17: Forældres højeste fuldførte uddannelse fordelt på de fire målgrupper

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM, befolkningsregistret og uddannelsesregistret

Note: Forældrenes uddannelsesniveau er beregnet med udgangspunkt i uddannelsesniveauet for den forældre, der har den højeste uddannelse. Såfremt der ikke findes oplysninger om forældrenes uddannelse, er personen ikke med i udregningen.

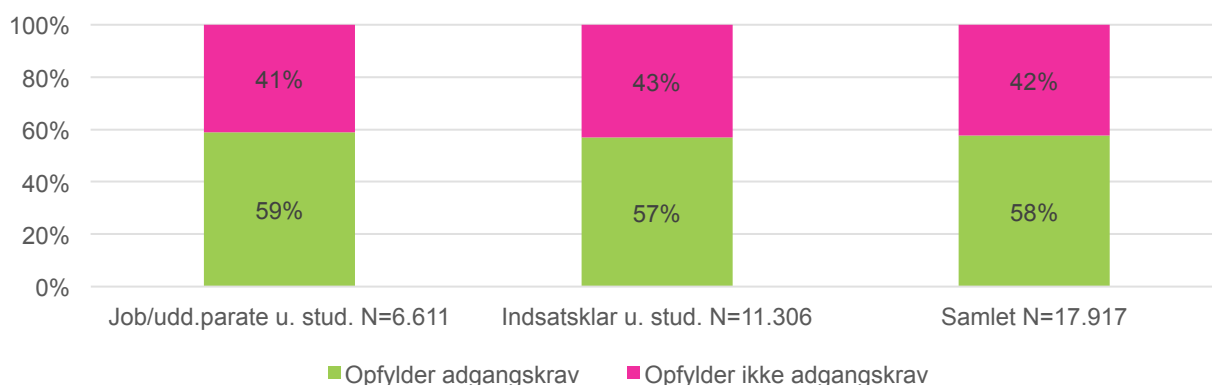
2. Når beskæftigelsespolitik møder uddannelsespolitik

Flere end fire ud af ti falder for adgangskravet

I forbindelse med den nye erhvervsuddannelsesreform har man vedtaget et karakterkrav til erhvervsuddannelserne. Fra 1. januar 2015 skal unge, der gerne vil påbegynde en erhvervsuddannelse, have et karaktergennemsnit på mindst 02 i både dansk og matematik ved folkeskolens afsluttende prøver. Unge, der i forvejen har en studentereksamen, kan frit optages på en erhvervsuddannelse.¹²

Blandt de job-/uddannelsesparate unge, som ikke har en studentereksamen, opfylder 41 pct. ikke det nye karakterkrav, jf. figur 18. De ville dermed ikke direkte kunne påbegynde en erhvervsuddannelse. Det samme gælder 43 pct. af de indsatsparate unge. Kontanthjælpsmodtagerne vil dog, som alle andre unge, kunne få adgang, hvis de har en uddannelsesaftale med en virksomhed, hvis de består en prøve i dansk og matematik samt deltager i en samtale på erhvervsskolen eller ved at benytte sig af relevante forberedende forløb som fx AVU på VUC, jf. Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser.

Figur 18: Kontanthjælpsmodtageres opfyldelse af karakterkrav

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og Folkeskolekarakterregistret

Note: Kontanthjælpsmodtagere med studentereksamen indgår ikke i analysen, da de qua studentereksamen opfylder adgangskravet.

Det store antal unge kontanthjælpsmodtagere, der har et karaktergennemsnit på mindre end 2 i dansk og matematik, vidner om, at en stor del af gruppen har betydelige faglige udfordringer. Til sammenligning viser tal fra Undervisningsministeriet, at det i 2010 var 18 pct. af alle unge, der gik ud af folkeskolen, som enten ikke bestod dansk eller matematik eller begge dele, eller som ikke gik til folkeskolens afgangseksamen.

¹² Opgørelsen over, om de enkelte personer opfylder kravene til en erhvervsuddannelse, er foretaget ved at udregne gennemsnittet på de bundne prøver i dansk og matematik uden ordenskarakter. Såfremt den enkelte person ikke har oplysninger for alle prøver, betragtes personen som en, der ikke opfylder kravene. Findes der ingen registreret prøvekarakter for en person, er denne ikke med i opgørelsen. Dette er især tilfældet for gruppen af personer uden gymnasial uddannelse, hvor ca. 50 pct. er taget ud af data på grund af manglende oplysninger. Fra 2006 og frem er der to prøver i matematik og fire i dansk i 9. klasse. Før 2006 var der to prøver i matematik og tre prøver i dansk. Hvis en person ikke har bestået 9. klasse og vælger at gå i 10. klasse, bruges prøvekaraktererne for 10. klasse. Her kan der vælges mellem 9. og 10. klassesprøven. I 10. klasse regnes der ligeledes på de bundne prøvefag. På 10. klasses niveau tages der to prøver i matematik og to i dansk. Bemærk endvidere, at der i folkeskoleregistret ikke findes data for alle personer i målgruppen, da man først begyndte at registrere i skoleåret 2001/2002. Personer, som afsluttede folkeskolen før 2002, er således ikke med i opgørelsen.

Det er endnu ikke afklaret, om man tilsvarende vil indføre karakterkrav på de gymnasiale uddannelser, og i så fald hvad karakterkravet bliver. I forbindelse med vedtagelsen af erhvervsuddannelsesreformen har aftalepartierne besluttet at igangsætte et udredningsarbejde vedr. adgangskrav på de gymnasiale uddannelser, som forventes afsluttet i slutningen af 2014, jf. Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser.

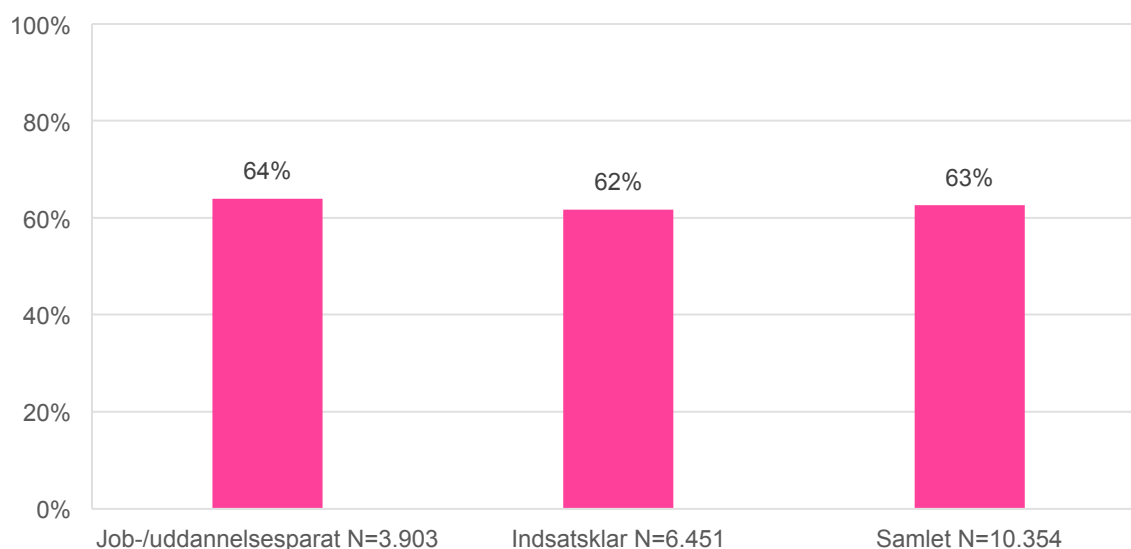
De unge, der opfylder karakterkravet, er før faldet fra en erhvervsuddannelse

Selv de unge, som opfylder karakterkravet, kan vise sig at være en udfordring for den modtagende uddannelsesinstitution.

Hele 75 pct. af de unge kontanthjælpsmodtagere, der opfylder karakterkravet, har påbegyndt og afbrudt én eller flere uddannelser, jf. figur 3 i bilaget. 13 pct. har påbegyndt og afbrudt tre eller flere uddannelsesforløb.

For størstedelens vedkommende er det en erhvervsuddannelse, som de er faldet fra. I figur 19 ses det, at seks ud af ti unge, der opfylder adgangskravet, allerede har været i gang med og afbrudt ét eller flere forløb på en erhvervsuddannelse.

Figur 19: Opfylder adgangskrav med afbrudte erhvervsuddannelser bag sig

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM, Elevregistret og Folkeskolekarakterregistret

Note: Antallet angiver, hvor mange erhvervsuddannelser kontanthjælpsmodtagerne samlet set har afbrudt og er således ikke i en bestemt periode.

Kontanthjælpsmodtagere med studentereksamen indgår ikke i analysen, da de qua studentereksamen opfylder adgangskravet.

3. De unges bevægelse mellem offentlig forsørgelse, selvforsørgelse og uddannelse

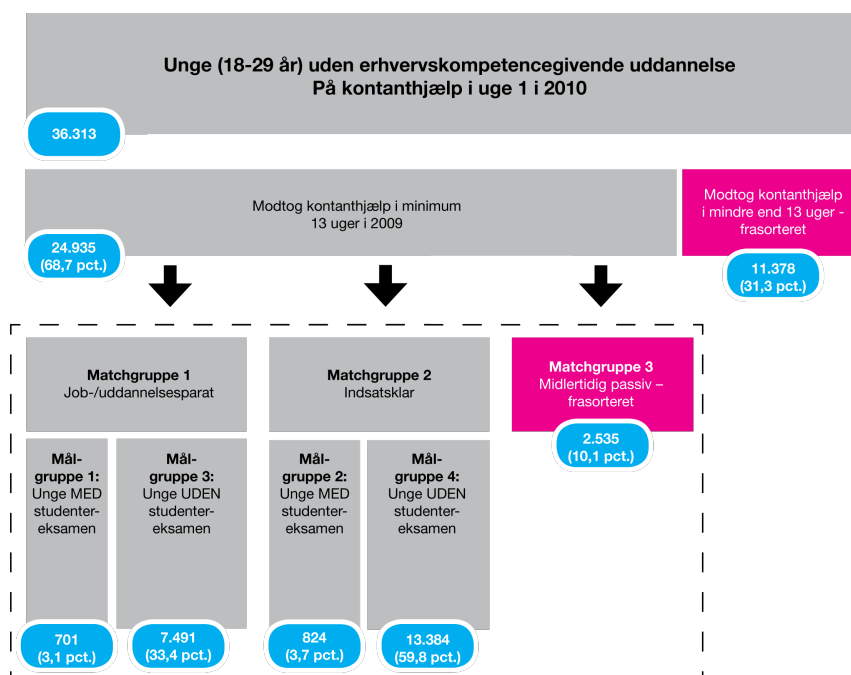
Om forløbsanalysen

For at belyse de unges bevægelser mellem offentlig forsørgelse, selvforsørgelse og uddannelse, har vi fulgt alle kontanthjælpsmodtagere mellem 18 og 29 år, der fik kontanthjælp i uge 1 i 2010, og som havde modtaget kontanthjælp i mindst 13 uger i 2009, tre år frem – fra januar 2010 til december 2012. Kravet om de 13 ugers kontanthjælp er valgt for at frasortere unge, som kun er en del af kontanthjælpssystemet i meget kort tid, fordi den nye kontanthjælpsreform ikke er møntet på unge, der selv kommer videre i beskæftigelse eller uddannelse relativt hurtigt.

Figur 20 giver et overblik over de unge, som er med i analysen. Som det fremgår, var der i uge 1 i 2010 samlet set 36.313 unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse på kontanthjælp. Af dem havde 68,7 pct. været på kontanthjælp i mindst 13 uger i 2009. Af disse var ca. 10 pct. i matchgruppe 3 og er derfor ikke med i analysen.

22.400 unge indgår dermed i den følgende analyse. Af disse var ca. 63 pct. af gruppen i matchgruppe 2 (dvs. indsatsklare), mens de resterende ca. 37 pct. var i matchgruppe 1 (dvs. job-/uddannelsesparate). Ud af den samlede gruppe havde 1.525 gennemført en gymnasial uddannelse svarende til godt 7 pct.

Figur 20: Oversigt over målgrupper i karakteristikken

Forløbsanalysen er baseret på data fra DREAM-registret og er lavet med udgangspunkt i 'skift' i de unges status i perioden uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012. Med skift menes en ændring af de unges status – eksempelvis hvis en ung bevæger sig fra kontanthjælp over i uddannelsessystemet. For at tælle som et skift skal den unge have ændret status i minimum fire uger.

For hver unge betragtes højst tre skift. Der er stor forskel på, hvor mange skift de unge har. Gruppen med det højeste antal gennemsnitlige skift er de job-/uddannelsesparate uden en studentereksamen. De har i gennemsnit 2,5 skift i perioden. Der vil for alle fire målgrupper være unge med flere skift og

unge med færre end de tre skift. Unge med mere end tre skift følges kun frem til og med deres tredje skift.

Faktaboks 2: Forløbsdiagrammerne – en læsevejledning

Forløbsanalyserne læses oppefra og ned. Man starter således med det samlede antal af unge kontanthjælpsmodtagere i den specifikke målgruppe i uge 1 i 2010, og de fordeler sig over tid ned igennem figurens tre skift for til sidst at ende ved deres slutstatus i uge 52 i 2012 nederst i figuren. Efter tredje skift er der således en del af de unge, som vil have flere skift frem mod deres slut status i uge 52 i 2012.

Størrelsen på 'kasserne' i diagrammet illustrer volumen i, hvor de unge bevæger sig, når de skifter status.

De unge bevæger sig især mellem offentlig forsørgelse og selvforsørgelse

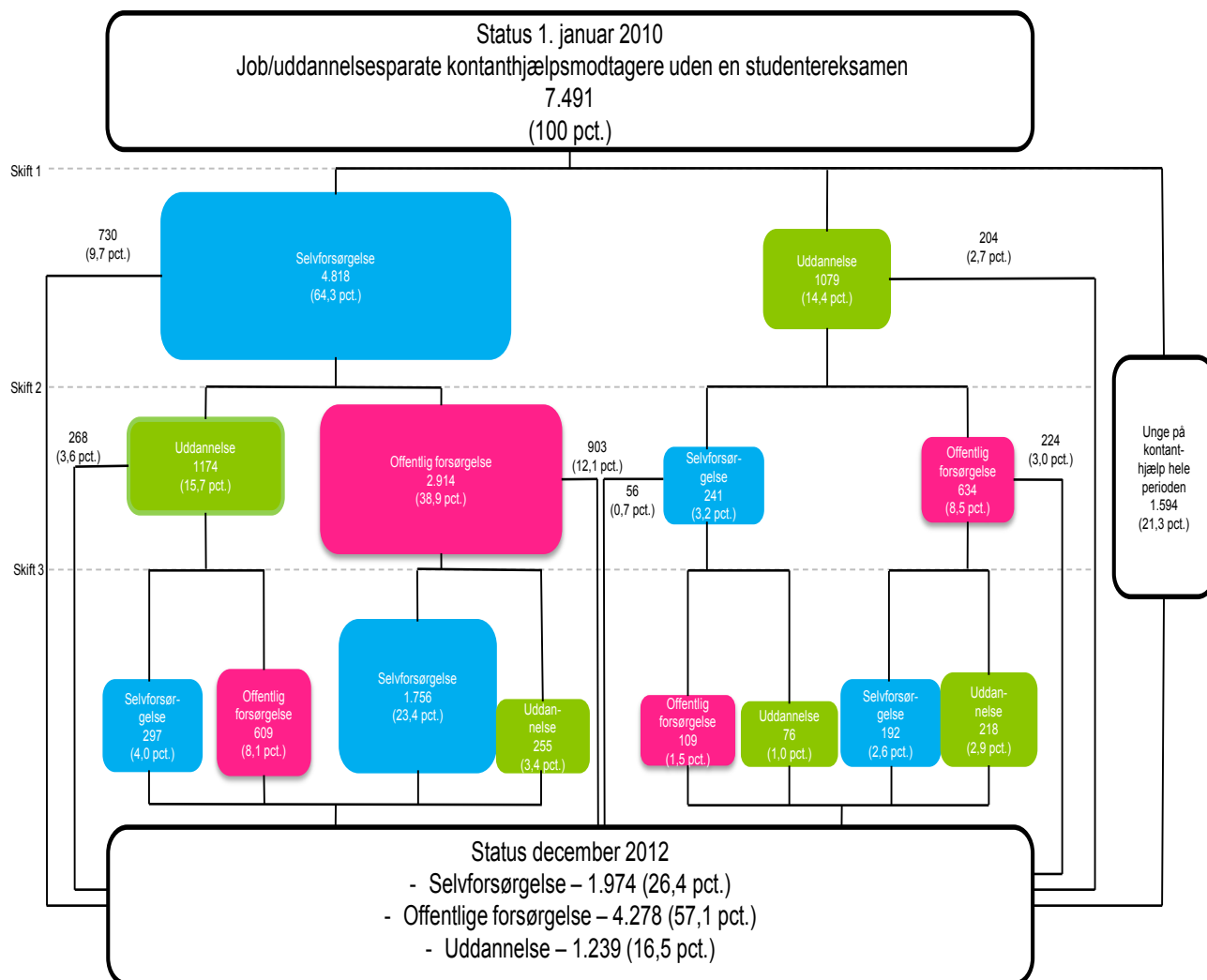
Figur 21 viser de unge job-/uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen og deres bevægelse mellem selvforsørgelse, uddannelse og offentlig forsørgelse. Forløbsanalyserne for de resterende målgrupper er at finde i bilag (figur 7-9), mens tabel 1 opsummerer resultaterne fra de fire flowanalyser.

I alt var der i uge 1 2010 7.491 unge kontanthjælpsmodtager uden en studentereksamen, der var matchet job-/uddannelsesparate. 4.818 svarende til 64 pct. gik fra kontanthjælp til selvforsørgelse i første skift, jf. figur 21. 1079 svarende til ca. 14 pct. påbegyndte en uddannelse ved første skift, mens 1594 svarende til ca. 21 pct. var på kontanthjælp i hele perioden. Af de 1079, der påbegyndte en uddannelse, var 403 svarende til 19 pct. stadig i gang med den samme uddannelse ultimo 2012. Det betyder dog ikke, at de 875 unge, der faldt fra, ikke forsøger igen. Hver tredje starter på en uddannelse igen inden for de tre skift.

Gruppen af unge job-/uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen bevæger sig dog især mellem offentlig forsørgelse og selvforsørgelse. Ser man på 'venstre' side af figuren, er det således tydeligt, at den største volumen i gruppen er at finde i enten selvforsørgelse eller offentlig forsørgelse.

Ser vi på de unges status ultimo 2012, er de fleste på offentlig forsørgelse (4.278 svarende til 57 pct.). 1.974 svarende til ca. 26 pct. er selvforsørgende og 1.239 svarende til ca. 17 pct. er under uddannelse, jf. figur 21.

Figur 21: Forløbsanalyse for job-/uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere uden studentereksamen

Forskelle på tværs af målgrupperne, men samme mønstre i deres bevægelser

I nedenstående tabel ses et samlet overblik over hovedresultaterne fra de fire flowanalyser. Som det fremgår, var 41 pct. på tværs af målgrupperne på kontanthjælp i hele perioden. Det vil sige, at de hverken kom i uddannelse eller var selvforsørgende. Dette dækker over markante forskelle mellem målgrupperne. Ca. 15 pct. af de job-/uddannelsesparate med en studentereksamen var på kontanthjælp hele perioden, men det samme gælder ca. 53 pct. af de indsatsklare unge uden en studentereksamen. Med til denne historie hører også, at selvom en del unge skifter til uddannelse eller selvforsørgelse, så er størstedelen (ca. 69 pct.) på kontanthjælp igen i december 2012. Selvom man formår at rykke en del af de unge, så vender mange af dem altså tilbage til kontanthjælpssystemet igen.

Selvom mange unge ender tilbage på kontanthjælp, er der dog stadig en del som påbegynder en uddannelse. Helt præcist er der 26,8 pct., som påbegynder mindst én uddannelse inden for de tre skift. Det er særligt de unge med en studentereksamen, der påbegynder en uddannelse. Der er dog også en del frafald, og ved periodens udløb er blot 14 pct. stadig i gang med en uddannelse. I og med perioden kun er tre år, vil dette betyde, at mange er faldet fra, da der kun er meget få uddannelser, som kan færdiggøres inden for en treårig periode.

Tabel 1: Hovedresultater fra flow-analyse fordelt på målgrupper

	Overgår til selvforsørgelse ved første skift	Overgår til uddannelse ved første skift	Påbegyndt i mindst en uddannelse (inden for 3 skift)	I uddannelse ved udløb af periode	På kontanthjælp hele perioden	På kontanthjælp ved periodens udløb	N
Job-/uddannelsesparate med studentereksamen	65,0 pct.	19,7 pct.	47,8 pct.	34,8 pct.	15,3 pct.	41,5 pct.	701
Indsatsklare med studentereksamen	32,6 pct.	19,1 pct.	36,1 pct.	24,9 pct.	48,3 pct.	66,1 pct.	824
Job-/uddannelsesparate uden studentereksamen	64,3 pct.	14,4 pct.	33,5 pct.	16,5 pct.	21,3 pct.	57,1 pct.	7.491
Indsatsklare uden studentereksamen	36,2 pct.	10,7 pct.	21,3 pct.	10,4 pct.	53,0 pct.	78,6 pct.	13.384
Total	46,4 pct.	12,5 pct.	26,8 pct.	13,7 pct.	41,0 pct.	69,8 pct.	22.400

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Forløbsanalysen viser med al tydelighed, at langt de fleste skifter fra kontanthjælp til selvforsørgelse. Ca. 47 pct. af de unge skifter fra kontanthjælp til selvforsørgelse i første skift. Af disse skifter ca. 26 pct. til uddannelse. Dette er interessant, fordi kontanthjælpsreformen netop peger på, at beskæftigelsessystemet skal motivere og understøtte unge til at søge over i uddannelsessystemet. Selvom kontanthjælpsreformen understreger, at uddannelse er målet for alle unge under 30 år, så har uddannelse været et fokus for ungegruppen siden 2006 – især for gruppen af unge mellem 18 og 24 år. Analysen af de unges bevægelser viser dog, at det kun i meget begrænset omfang er lykkedes beskæftigelsessystemet i samarbejde med uddannelsessystemet at få de unge til at påbegynde og gennemføre en

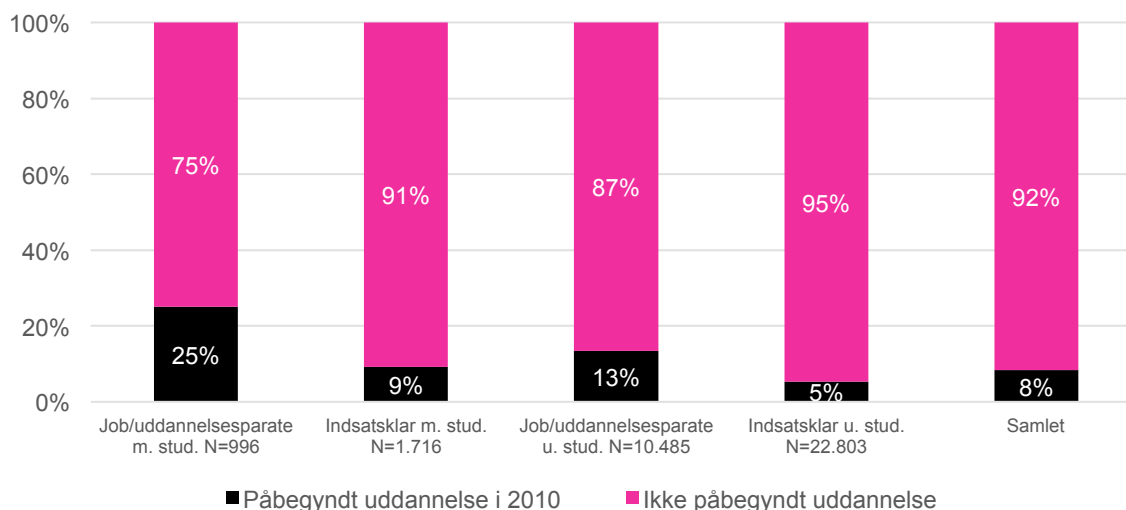
uddannelse, da der faktisk er lige mange, der overgår fra selvforsørgelse til uddannelse som fra kontanthjælp til uddannelse i første skift.

Otte pct. startede en ordinær uddannelse i 2010

I det følgende ser vi nærmere på de unge kontanthjælpsmodtagere, som startede på en uddannelse i uge 1 i 2010 og følger dem frem mod uge 52 i 2012. Analysen tager udgangspunkt i oplysninger fra Danmarks Statistiks uddannelsesregister. Bemærk, at der her ikke er fokus på skift, men på de unge der startede minimum én uddannelse i 2010.

På tværs af de fire målgrupper er der ca. otte pct. svarende til 3015 personer, der startede på en ordinær uddannelse i 2010. Det dækker dog over markante forskelle mellem målgrupperne, jf. figur 22. Fx er der ca. 25 pct. af de job-/uddannelsesparate med en studentereksamen, der påbegynder en uddannelse, mens det samme gælder ca. 5 pct. af de indsatsklare uden en studentereksamen.

Figur 22: Påbegyndt uddannelse i 2010

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

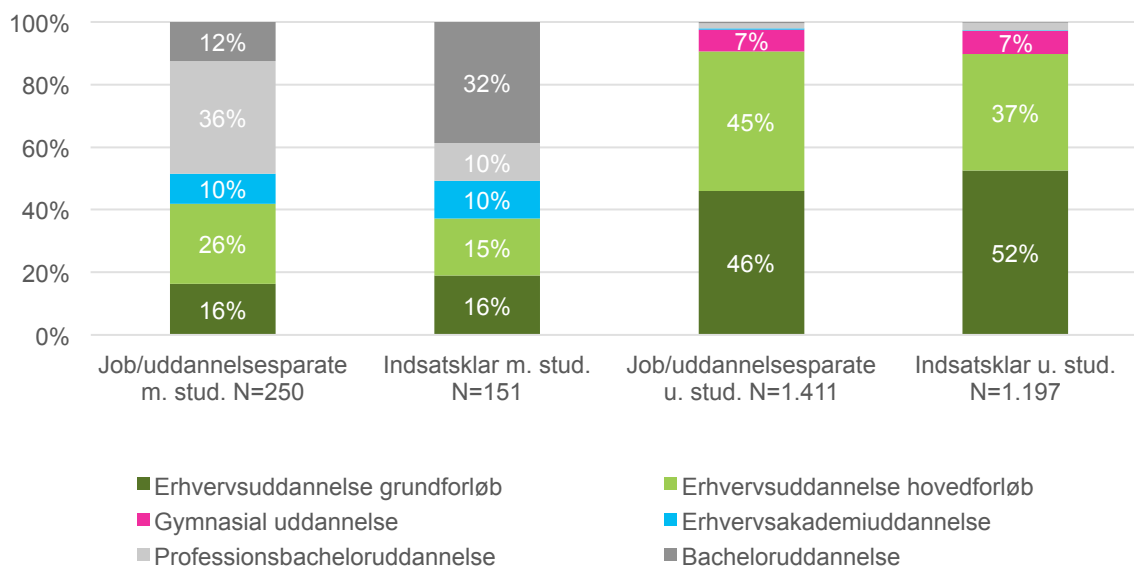
De unge uden studentereksamen starter primært på erhvervsuddannelserne

Ser vi nærmere på hvilken type uddannelse, de unge påbegyndte og dermed hvilken type uddannelsesinstitution, der modtog de unge, er der igen betydelige forskelle alt efter målgruppe, jf. figur 3 i bilaget. De unge med en studentereksamen påbegynder primært en videregående uddannelse. Der er dog også en ikke ubetydelig andel af såvel de job-/uddannelsesparate (42 pct.) og indsatsklare (31 pct.) med en studentereksamen, der påbegynder en erhvervsuddannelse.

Blandt de videregående uddannelser, er der forskel på hvilken type, hhv. de job-/uddannelsesparate og de indsatsklare med en studentereksamen starter på. 36 pct. af de job-/uddannelsesparate er således startet på en professionsbacheloruddannelse, mens det gælder 10 pct. af de indsatsklare. Omvendt er der ca. 32 pct. af de indsatsklare, som påbegynder en bacheloruddannelse. Det gælder 12 pct. af de job-/uddannelsesparate, jf. figur 3 i bilag.

Ser vi på de unge kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen, der starter på en uddannelse i 2010, påbegynder langt størstedelen en erhvervsuddannelse. Det gælder hhv. 91 pct. af de job-/uddannelsesparate og 89 pct. af de indsatsklare. Omkring 7 pct. af både de job-/uddannelsesparate og de indsatsklare påbegynder en gymnasial uddannelse, jf. figur 23.

Figur 23: Påbegyndt uddannelse i 2010 fordelt på uddannelsesstype

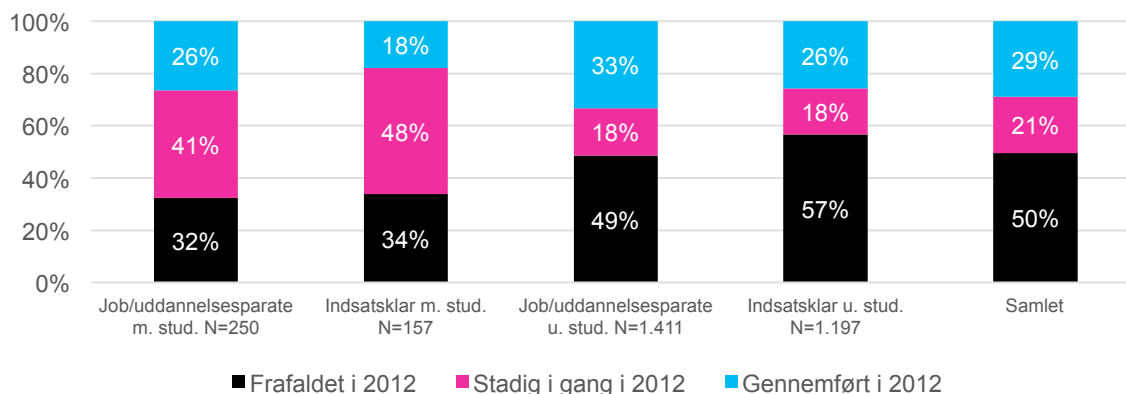
Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

Omkring 50 pct. af de unge falder fra uddannelsen igen

En ting er at starte på en uddannelse, noget andet er at gennemføre den. På tværs af de fire målgrupper er der 29 pct., som i 2012 har gennemført det uddannelsesforløb de startede i 2010, 21 pct. er stadig i gang, og 50 pct. er faldet fra. Det dækker dog over betydelige forskelle mellem målgrupperne. Fx er der hhv. 49 pct. af de job-/uddannelsesparate og 57 pct. af de indsatsklare uden studentereksamen, som er faldet fra en uddannelse. Det gælder 32 pct. af de job-/uddannelsesparate og 34 pct. af de indsatsklare med en studentereksamen, jf. figur 24.

De unge er især faldet fra erhvervsuddannelserne, jf. figur 4 i bilag. Af dem, som startede på et grund- eller hovedforløb i 2010, er hhv. 68 pct. og 49 pct. faldet fra uddannelsen igen. Der er også en relativt stor del, der falder fra en professionsbacheloruddannelse; nemlig 77 pct.

Figur 24: Status på uddannelse i 2012, kontanthjælpsmodtagere 2010

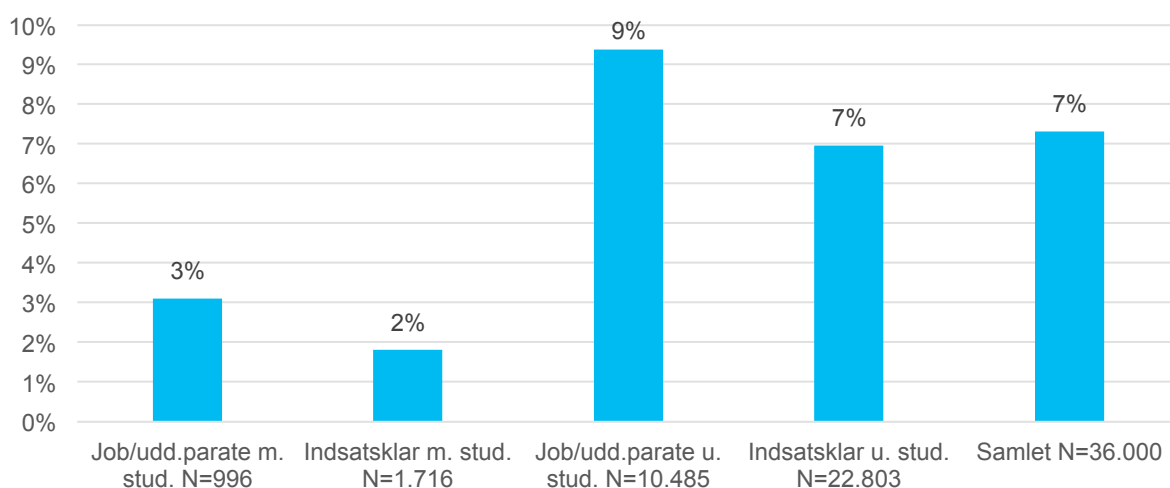

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

Uddannelse som forberedelse til uddannelse

De unge kontanthjælpsmodtagere deltager ikke kun i ordinær uddannelse. Som det fremgår af figur 25 og 26, har en del af de unge deltaget i Forberedende voksenundervisning (FVU) og/eller Almen voksenundervisning (AVU), som begge er voksen- og efteruddannelse. Særligt AVU er der en del af de unge, der deltager i. Således har lidt under 10 pct. af de job-/uddannelsesparate og indsatsklare uden en studentereksamen deltaget i AVU i perioden 2010-2012.

Figur 25: Deltagelse i AVU

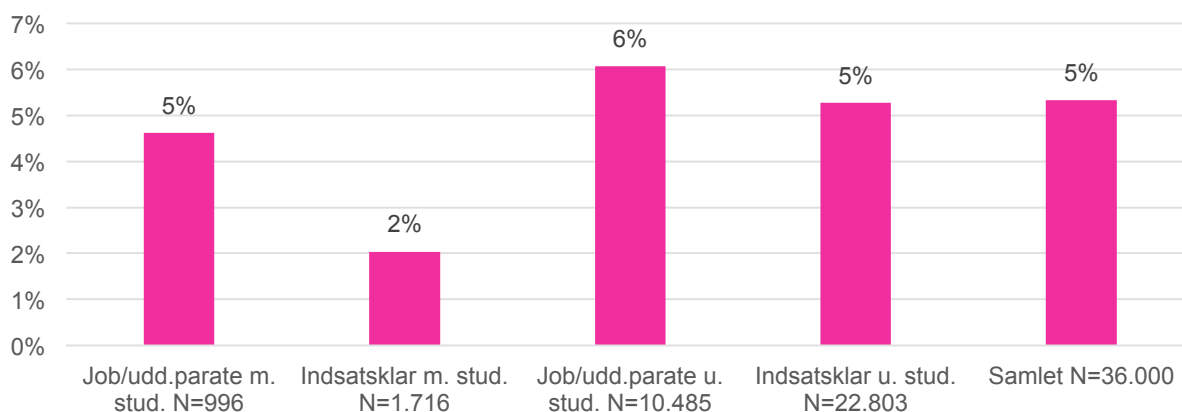

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og VEUV-registret

Note: Den enkelte unge kan godt have deltaget i mere end et fag og mere end en gang i perioden.

FVU bliver brugt af ca. 5 pct. af de unge på tværs af målgrupperne, jf. figur 26. Det er særligt værd at bemærke, at der også er unge med en studentereksamen, som har taget fag på FVU, til trods for FVU er et tilbud til voksne, som har basale udfordringer inden for dansk og matematik.

Figur 26: Deltagelse i FVU

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og VEUV-registret

4. Hvor mange kontanthjælpsmodtagere gennemfører en uddannelse?

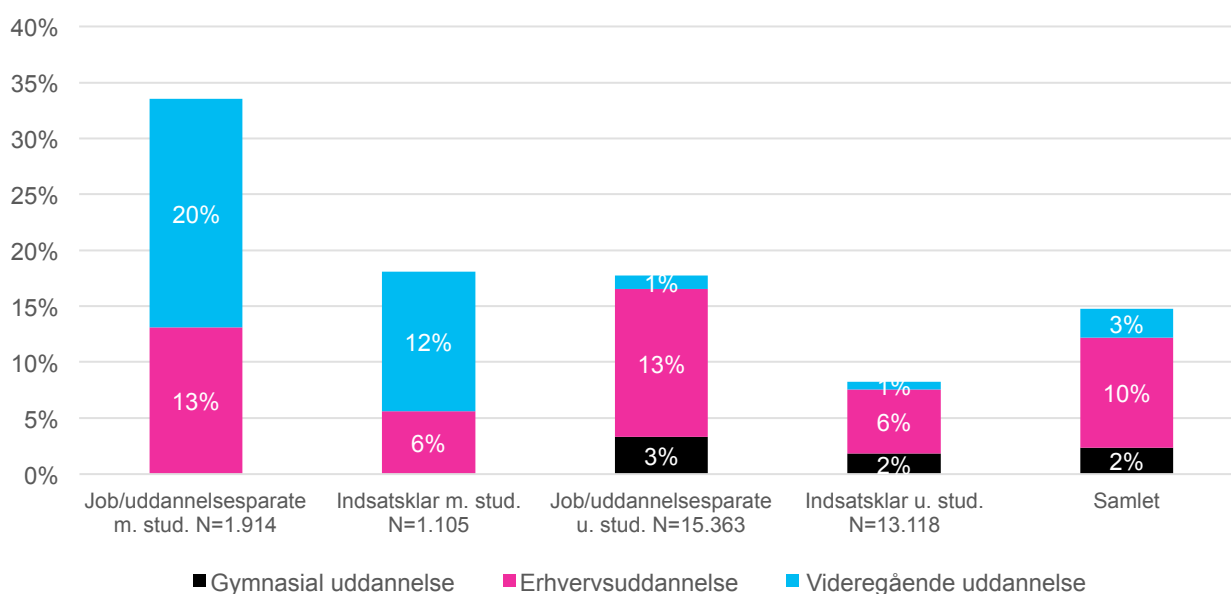
I forløbsanalysen fulgte vi de unge, som var på kontanthjælp i uge 1 i 2010, tre år frem. Vi kunne se, at de begyndte på en uddannelse, og hvilke uddannelser de i perioden forlod. Men et treårigt perspektiv er for kortsigtet til at vurdere, hvor mange, som gennemfører den uddannelse, de begynder på. Formålet med at indføre uddannelsespålægget er, at flere unge får en kompetencegivende uddannelse. Og derfor er det også interessant at få en indikation af, med hvilken succes de unge kontanthjælpsmodtagere gennemfører deres uddannelse.

I dette afsnit følger vi de unge, der modtog kontanthjælp i uge 1 i 2007 og frem til december 2012. Samlet set var der 31.500 unge på kontanthjælp, som havde modtaget kontanthjælp i minimum 13 uger i 2007.

Som det fremgår af figur 27, er det en begrænset andel af disse unge, der har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse i perioden 2007 til 2012. Helt præcist har 15 pct. på tværs af målgrupperne gennemført en gymnasial uddannelse, en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse. Blandt de job-/uddannelsesparate unge uden en studentereksamen havde ca. 18 pct. gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens det gælder for mindre end 10 pct. af de indsatsklare unge. Langt størstedelen af de unge uden en studentereksamen, som har gennemført en uddannelse, har gennemført en erhvervsuddannelse.

Ikke overraskende er der en højere andel af de unge kontanthjælpsmodtagere med en studentereksamen, som i 2012 havde gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Blandt de job-/uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere med en studentereksamen havde ca. 1/3 gennemført en uddannelse i perioden 2007 til 2012. Det samme gælder for knap hver femte af de indsatsklare unge med en studentereksamen. Det er de videregående uddannelser, der fylder mest, men der er dog også en betydelig andel, som har gennemført en erhvervsuddannelse.

Figur 27: Højest fuldførte uddannelse i 2012 for unge, der var på kontanthjælp i 2007

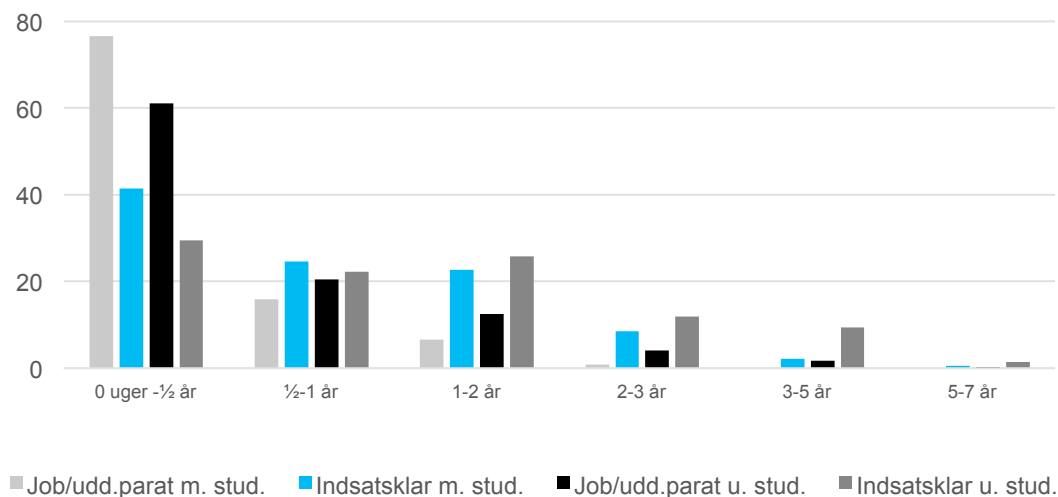
Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

Note: Kontanthjælpsmodtagere i 2007 er personer, der sammenlagt har været på kontanthjælp i min. 13 uger i det pågældende år.

Det er samtidig værd at bemærke, at det blandt alle fire målgrupper især er de 18-24-årige, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse (se figur 5 og 6 i bilag). Ser vi fx på de job-/uddannelsesparate unge uden en studentereksamen, er der knap 20 pct. af de 18-24-årige, der har gennemført en uddannelse. Det samme gælder omkring 10 pct. af de 25-29-årige. Det kan hænge sammen med, at man allerede i 2006 indførte uddannelsespålæg for de 18-24-årige samt det generelle fokus, der har været på at få de helt unge i uddannelse. De 18-24-årige er således vokset op i en tid, hvor der har været et massivt fokus på, at flere unge skal have en ungdomsuddannelse, og hvor man har igangsat forskellige initiativer for at få flere unge til at gennemføre en uddannelse. Det er Ungepakken fra 2009 et godt eksempel på. Som en del af ungepakken blev alle unge i alderen 15-17 år omfattet af en pligt til at være i uddannelse og beskæftigelse. En del af de unge kontanthjælpsmodtagere vil derfor allerede have været omfattet af en pligt til uddannelse.

Bilag

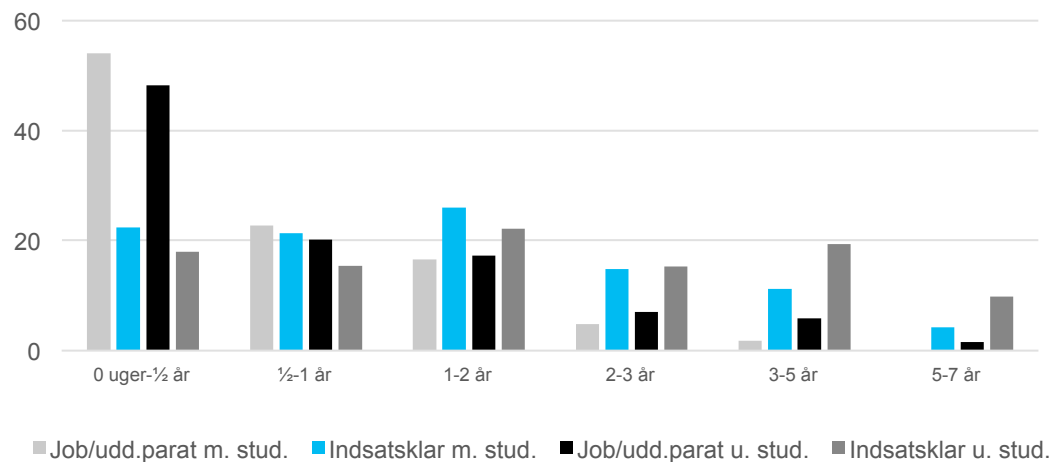
Figur 1: Længden af uafbrudt kontanthjælpsforløb fordelt på tidsintervaller og målgrupper, 18-24 årige, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Figuren viser længden af den enkelte kontanthjælpsmodtagers sidste sammenhængende kontanthjælpsperiode i perioden uge 1 i 2006 frem til uge 52 i 2012. Perioden kan for enkelte således godt være længere, da vi kun går tilbage til uge 1 i 2006.

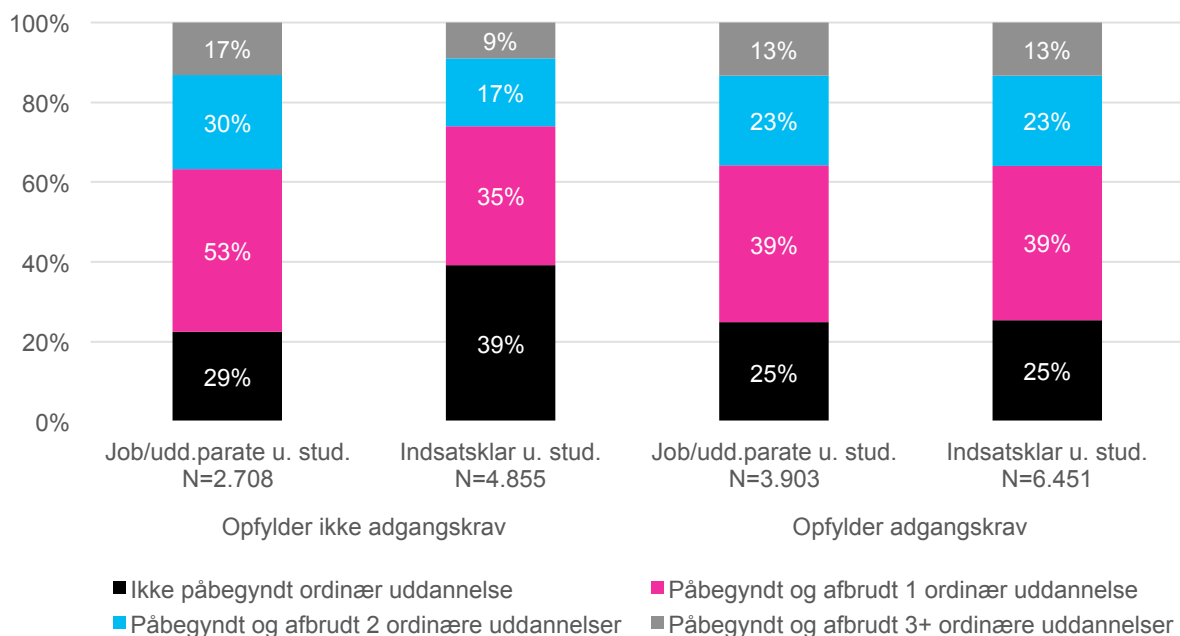
Figur 2: Længden af uafbrudte kontanthjælpsforløb fordelt på tidsintervaller og målgrupper, 25-29-årige, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM

Note: Figuren viser længden af den enkelte kontanthjælpsmodtagers sidste sammenhængende kontanthjælpsperiode fra uge 1 i 2006 frem til uge 52 2012. Perioden kan for enkelte således godt være længere, da vi kun går tilbage til uge 1 i 2006.

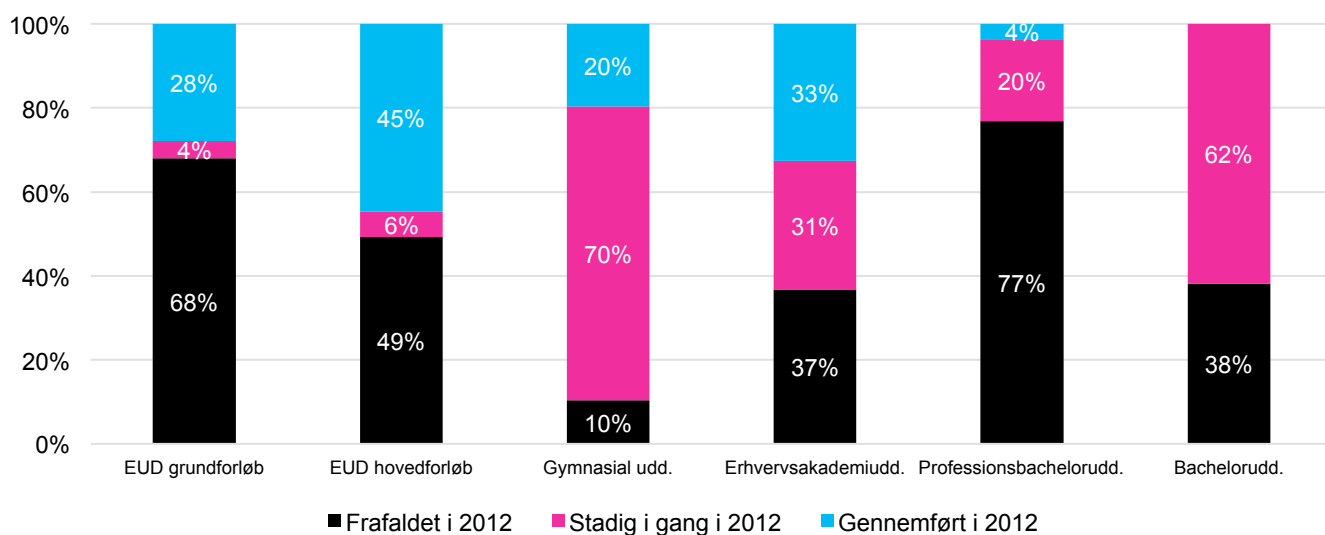
Figur 3: Afbrudte ordinære uddannelser fordelt på målgrupper og unge, der hhv. opfylder/ikke opfylder adgangskravene, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

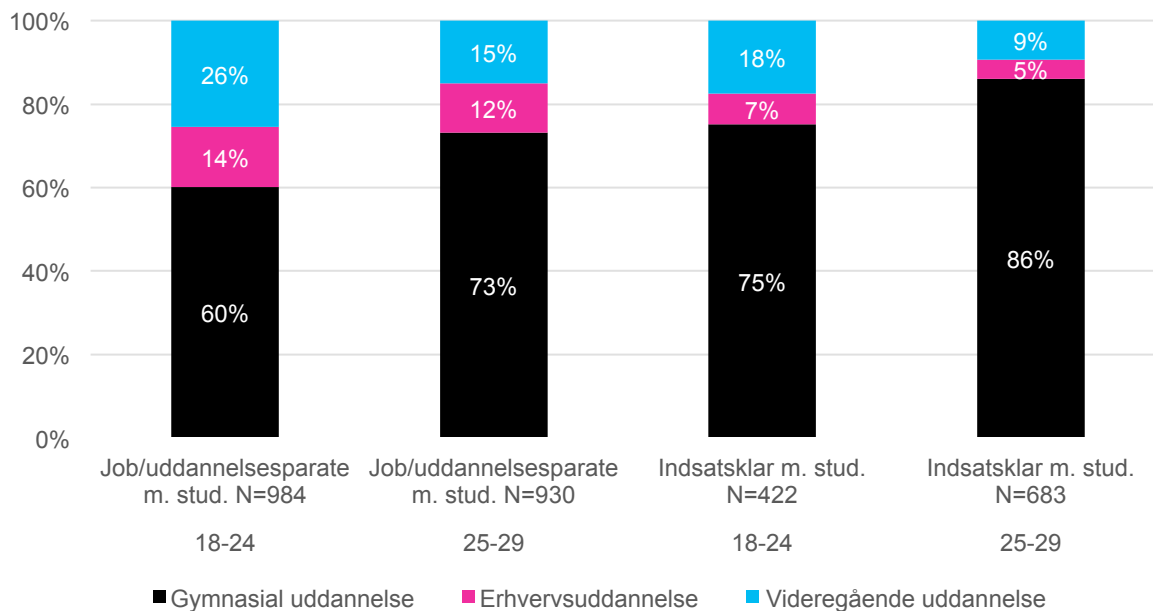
Note: Antallet angiver, hvor mange uddannelser kontanthjælpsmodtagerne totalt har afbrudt og er således ikke i en bestemt periode.

Figur 4: Status på uddannelse i 2012 fordelt på uddannelsestyper, kontanthjælpsmodtagere 2010, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

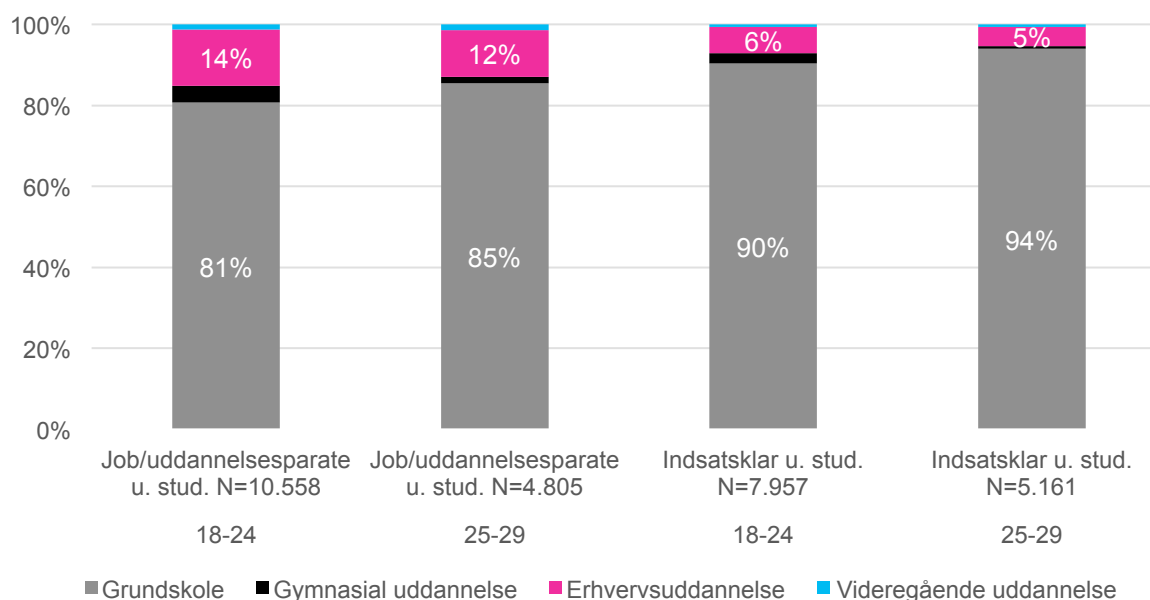
Figur 5: Højest fuldførte uddannelse i 2012 for unge med en studentereksamen, der var på kontanthjælp i 2007, fordelt på aldersgrupper, pct.

Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

Note: Kontanthjælpsmodtagere i 2007 er personer, der sammenlagt har været på kontanthjælp i min. 13 uger i det pågældende år.

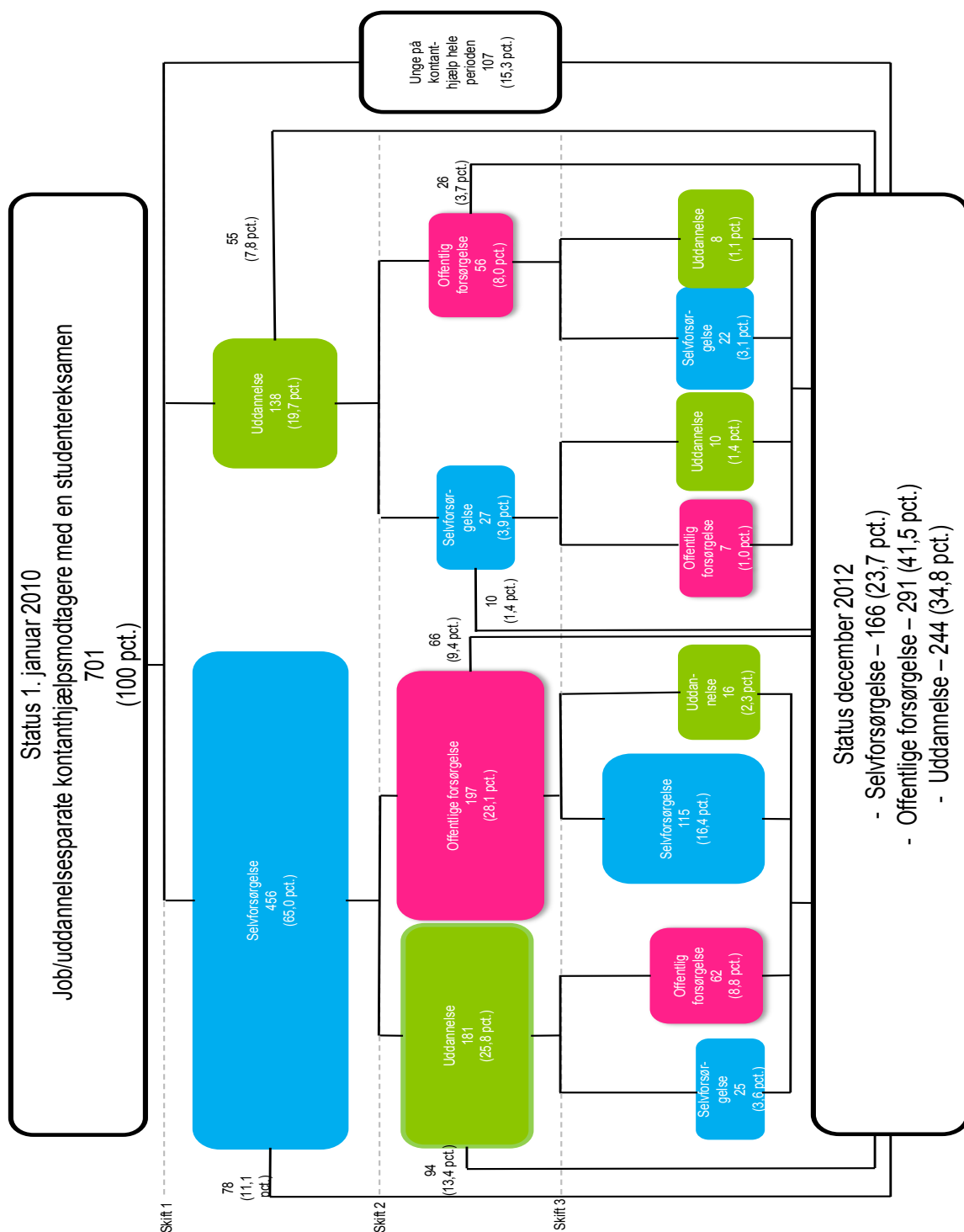
Figur 6: Højest fuldførte uddannelse i 2012 for unge uden studentereksamen, der var på kontanthjælp i 2007, fordelt på aldersgrupper, pct.

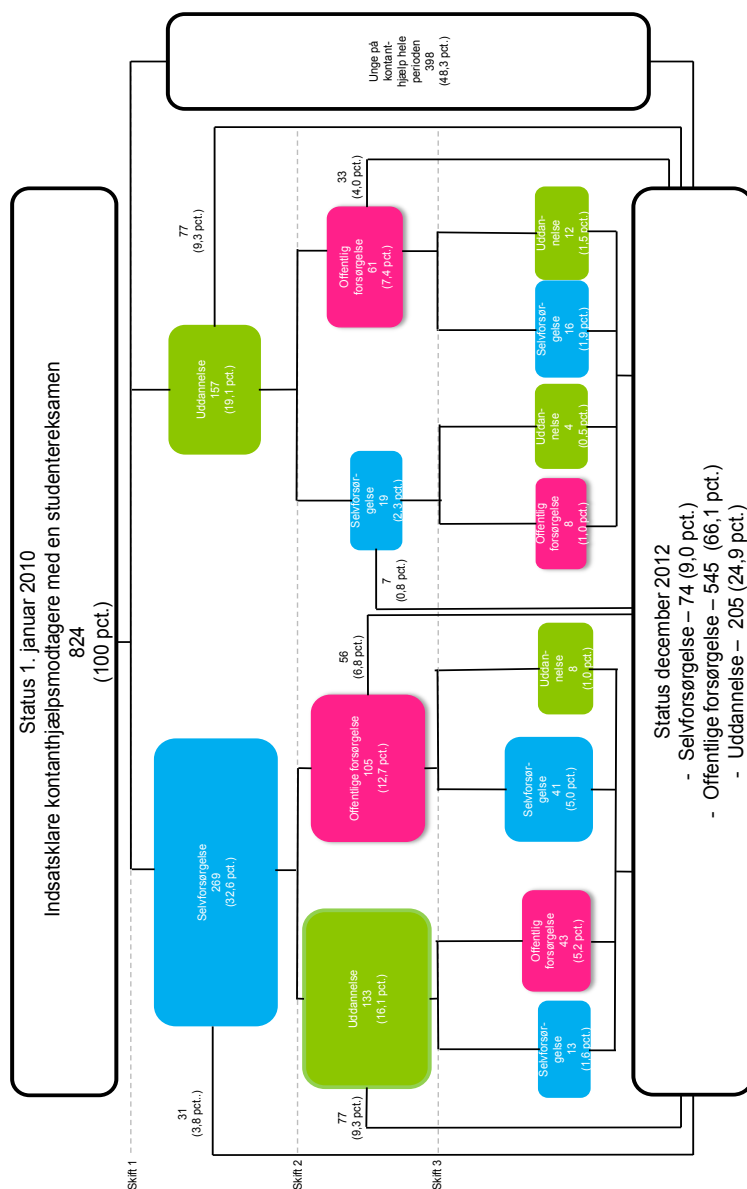
Kilde: DAMVAD 2014 baseret på registerdata fra DREAM og elevregistret

Note: Kontanthjælpsmodtagere i 2007 er personer, der sammenlagt har været på kontanthjælp i min. 13 uger i det pågældende år.

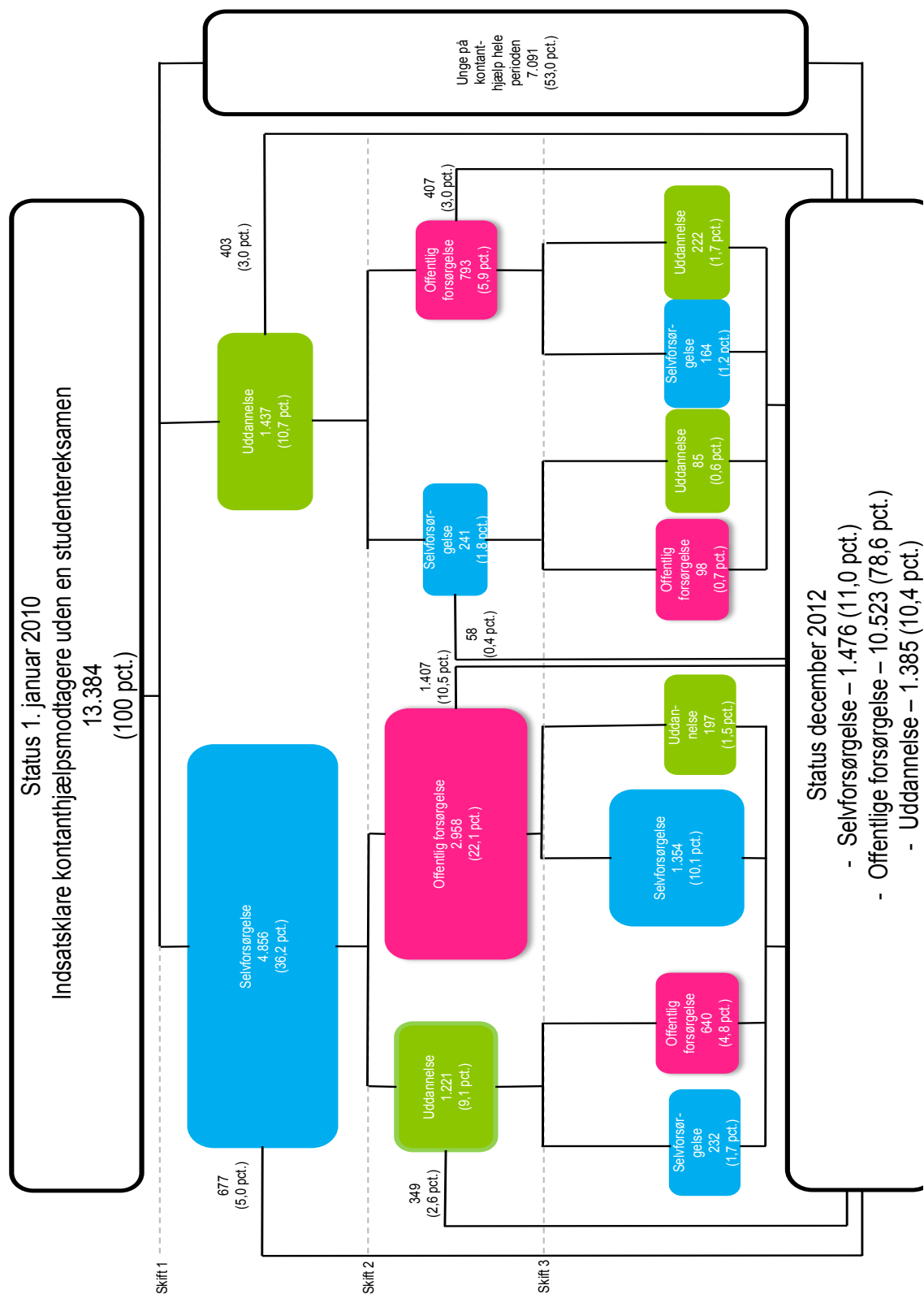
Figur 7: Forløbsanalyse for job-/uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere med studentereksamen

Figur 8 – Forløbsanalyse for indsatsklar kontanthjælpsmodtagere med studentereksamen

Figur 9 - Forløbsanalyse for indsatsklare kontanthjælpsmodtagere uden studentereksamen.

VÆKST GENNEM VIDEN

DEA er en ideologisk uafhængig tænketank, der arbejder for, at Danmark øger sin værdiskabelse og vækst samt tiltrækker internationale virksomheder gennem viden om uddannelse, forskning og innovation.

Tænketanken DEA kæmper grundlæggende for, at flere unge får en uddannelse, der efterspørges, at forskning bliver omsat til innovation i private og offentlige virksomheder, og at Danmark er et attraktivt land for videnbaserede virksomheder.

DEA vil nå sine mål gennem:

- Analyser og undersøgelser, der styrker DEAs dagsorden
- Involvering af virksomheder, uddannelsesinstitutioner og organisationer via partnerskaber og projekter
- Udfordring af vanetænkning og bidrag til løsning af samfundsudfordringer